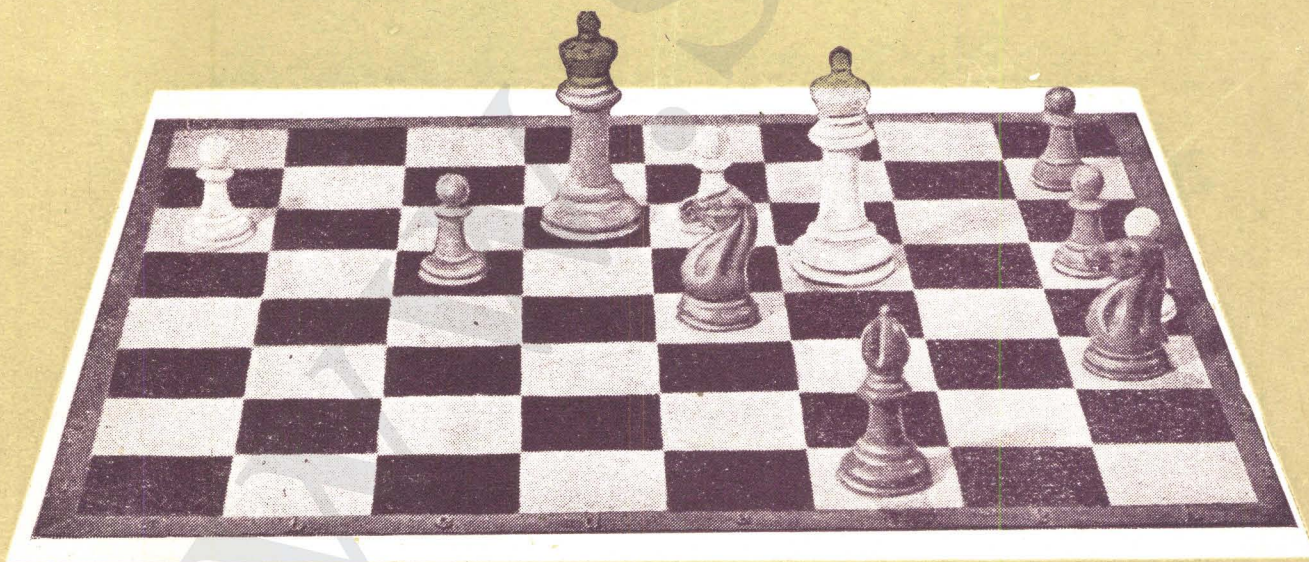

52

Revista
de
SAH

3

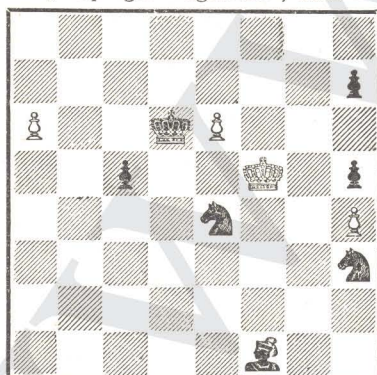
1959

CUPRINSUL

Șahistele noastre — mîndria noastră! . . .	Pag. 33
Tigran Petrosian, cîștigător al celui de-al XXVI-lea campionat al U.R.S.S. . . .	34
Fapte inedite	35
Nota 10 primului campionat universitar! . . .	36
Partide și finaluri	
Din partidele vechilor maeștri (Nimzovici-Alehin)	37
Din campionatul U.R.S.S. pe anul 1958-59 . . .	38
Două poziții și două partide din meciul R.P.R.-R.P.Polonă, 1958	39
De la alte concursuri	40
Consultații	
Lupta dintre turn și două figuri ușoare (L. Tucă)	43
Șah magazin	45
Activitatea șahistă în țară	46
Studii și probleme	47
Comparații, partide scurte	cop. III
	cop. IV

COPERTA NOASTRĂ

H. Gunninger
„Leipziger Tageblatt”, 1931

Remiză

Soluția studiului de mai sus este pe cît de simplă, pe atît de atrăgătoare. Compozitorul nostru înaintaș a realizat în această lucrare o idee cunoscută, cu material alb extrem de redus: ideea de pat combinată cu șah etern. Iată soluția: 1. a7 Ng2 2. e7 R:e7 3. a8d Cd6+ 4. Re5 Cf7+ (La 4...N:a8 albul este pat) 5. Rf5 Ch6+ 6. Re5 Cg4+ 7. Rf5 Ce3+ 8. Re5 Cc4+ 9. Rf5 Cd6+ 10. Re5 și remiză prin șah etern.

CONCURSUL NOSTRU ÎNTRE DEZLEGĂTORI

Tabelul de mai jos arată punctele acumulate de dezlegători la numerele 4—9 ale Revistei de Șah pe anul 1958.

Conform regulamentului au fost eliminați din concurs dezlegătorii care timp de 3 luni consecutiv nu au trimis soluțiile.

Cîștigătorii sînt: P. Onea și I. Zaharie (numerele 4—6, C. Răileanu și C. Teodoru (numerele 7—9). Ei își pierd punctele acumulate și vor începe concursul cu zero puncte.

Concursul se va desfășura trimestrial.

Termenul de trimitere a soluțiilor este de cel mult o lună de la data apariției revistei. Cîștigătorii vor fi desemnați trei dintre dezlegători, care vor acumula cele mai multe puncte după verificarea soluțiilor trimise la fiecare număr al revistei.

Numele dezlegătorului	Total precedent	Numerele 4,5,6/1958		Total general	Numerele 7,8,9/1958		Total general
		Probleme	Studii		Probleme	Studii	
Albu M. — București	—	—	—	—	28	—	28
Ardeleanu V. — București	164	57	—	221	22	—	243
Banciu M. — Avram Iancu	299	10	—	309	—	—	309
Bolocan G. — Oravița	193	58	5	256	46	12	314
Botezatu T. — Sinaia	303	31	10	344	—	—	344
Fourreau Gh. — Craiova	338	44	—	382	20	—	402
Brener M. — București	212	65	5	282	37	10	329
Buza A. — București	244	28	—	272	—	—	—
Buzoianu E. — Pitești	278	64	10	352	67	30	449
Cazanaci N. — București	232	46	25	303	—	—	—
Cimponeriu L. — București	164	89	40	293	41	20	554
Cioacă P. — București	—	—	—	—	25	—	25
Cioclu D. — București	224	40	5	269	70	10	349
Ciurel I. — T. Severin	180	90	5	275	44	5	324
Cocoș M. — Petrileni	72	49	—	121	58	25	204
Colceriu C. — Sighișoara	—	27	—	27	—	—	—
Cornblum E. — București	76	45	10	131	56	10	197
Cristev L. — București	147	45	5	198	56	10	264
Dăneș N. — București	—	31	5	36	—	—	—
Demian I. — Cluj	—	—	—	—	66	5	71
Dimitriu A. — Ploiești	61	62	5	128	14	—	142
Dimitriu O. — Ploiești	61	62	5	128	14	—	142
Elena C. — T. Severin	374	32	15	421	—	—	—
Fekete B. — Armeș	—	28	—	28	38	—	66
Ferenczi C. — Oradea	27	52	—	79	59	20	158
Fodor G. — Borseac	—	—	—	—	17	—	17
Geană G. — Focșani	334	71	—	405	—	—	—
Gheorghiuță T. — Brăila	101	16	—	117	14	—	136
Ghionea L. — București	84	85	—	169	45	—	214
Gruian S. — Alba Iulia	—	32	—	32	—	—	—
Hagi V. — București	71	16	—	87	—	—	—
Hang E. — Cluj	284	41	5	330	—	—	—
Hariuc Fr. — Cluj	172	26	—	198	—	—	—
Heinze V. — Brăila	—	—	—	—	33	—	33
Ionescu M. — București	—	30	—	30	47	5	82
Kiss A. — Oradea	87	74	20	181	68	30	279
Lambă S. — Constanța	150	62	—	212	53	5	270
Leția N. — Roșani	130	104	10	244	33	10	287
Marian I. — Pitești	202	91	10	303	72	5	380
Mijaiche I. — București	337	18	—	355	14	10	379
Moraru M. — București	—	20	—	20	—	—	—
Onea P. — Valea Largă	378	97	—	475	43	5	48
Pătraș S. — Horezu	22	78	15	115	67	15	197
Perl B. — Birlad	62	78	—	140	65	—	205
Petrescu M. — București	121	91	—	212	77	10	299
Popescu I. — Sinaia	248	12	—	260	32	—	292
Porcescu A. — Craiova	244	85	—	329	74	10	413
Răileanu C. — Slatina	327	101	15	443	75	20	538
Rizescu V. — Aiud	—	36	—	36	73	—	109
Stanciu T. — București	107	24	5	136	16	—	152
Stefaniu C. — București	181	55	—	234	20	10	264
Teodoru C. — Orașul Stalin	316	96	15	427	75	15	517
Tomescu M. — București	249	91	—	340	63	10	413
Tuici L. — Oradea	55	54	5	114	70	30	214
Zaharie I. — București	366	93	15	474	74	20	94

Șahistele noastre — mîndria noastră!

Prezența în paginile „Revistei de Șah” a acestui editorial însemnează mai mult decît simpla consemnare a unui eveniment, decît evocarea unei zile de sărbătoare. Anii din urmă ne-au relevat o participare viguroasă a femeii la viața șahistă, prilejuindu-ne satisfacția unor succese răsunătoare, a unor biruințe internaționale de mare răsunet. De Ziua Internațională a Femeii șahistele noastre merită cu prisosință să le adresăm felicitări.

Aportul creator pe care femeia îl aduce în toate domeniile de activitate, dezvoltarea vertiginoasă a șahului nostru feminin au fost urmarea firească a uriașelor cuceriri pe care le-au obținut oamenii muncii din țara noastră, sub conducerea partidului. În fața femeii — ținută odinioară de regimul burghezo-moșieresc pe o treaptă de umilitoare inferioritate — s-au deschis în anii regimului de democrație populară căi luminoase de progres. Constituția noastră garantează femeii egalitatea în drepturi cu bărbații. Femeia este ocrotită de Codul Familiei, bucurîndu-se de grijă, atenție, respect. Ne mîndrim cu tovarășele noastre care, în fabrici sau uzine, pe ogoare sau la catedră, participă cu entuziasm alături de noi la înălțarea marelui edificiu al socialismului.

Înainte de 23 August 1944, în anii de tristă amintire ai orînduirii burghezo-moșierești, nu se putea vorbi despre existența șahului feminin în țara noastră. Nici măcar jucătorii nu aveau condiții elementare de practicare a sportului minții, dar cu atît mai puțin jucătoarele. Cele cîteva entuziaste existente pe ici pe colo erau privite în cel mai bun caz ca niște... extravagante. Nu-i de mirare deci că în 1937 la turneul internațional de la Semmering Baden, asimilat cu un campionat mondial, reprezentanta țării noastre a ocupat ultimul loc. Două decenii mai tirziu, echipa Republicii Populare Romîne obținea la Emmen, în Olanda, locul I la egalitate de puncte cu reprezentativa Uniunii Sovietice în campionatul mondial pe echipe. Iar în 1958 o reprezentantă a țării noastre a triumfat la turneul internațional de la Cracovia, calificîndu-se pentru marea întrecere a candidatelor la titlul suprem. Puse alături, faptele nu necesită comentarii...

În anii care au urmat după eliberarea țării noastre șahul feminin s-a bucurat de un sprijin consistent. Un mare număr de tinere au fost atrase în competițiile de masă organizate în țara noastră. „Cupa Unității Tineretului” a scos la iveală o jucătoare care avea să primească după aceea titlul de maestră internațională: Maria Pogorevici. Dacă ar fi să enumerăm toate jucătoarele care au făcut primii pași în șah cu prilejul concursurilor populare ar însemna să cităm — cu foarte rare excepții — toate jucătoarele care își dispută astăzi titlul de campioană a țării, fac parte din lotul republican, reprezintă țara în întrecerile internaționale.

Dezvoltarea șahului în rîndul femeilor a fost marcată de mai multe etape. De la competițiile populare cu caracter de masă s-a putut trece la organizarea campionatului republican. Niciodată înainte nu se desfășurase un campionat național feminin de șah.

De la an la an a crescut considerabil măiestria jucătoarelor și dacă primele concursuri s-au desfășurat fără public, pentru a nu stîrni... zîmbete ironice față de numeroasele greșeli tehnice ce se comiteau, astăzi întrecerile feminine de șah furnizează partide ce pot figura cu cînte în cartea oricărui turneu internațional. Să ne amintim, de pildă, finalul de turnuri și pioni disputat între Elisabeta Polihroniade și Elena Ududec în finala celui de al X-lea campionat al R.P.R. Pe tablă survenise o poziție grea, complicată. De ambele părți, timp de mai multe ore, s-au făcut cele mai bune mutări, deși — știut este — finalul reprezintă partea cea mai dificilă a partidei de șah. Pînă la urmă partida s-a terminat remiză. A fost o egalitate răsplătită cu multe aplauze, o egalitate care a onorat pe ambele jucătoare.

După strălucitul succes de la Emmen, după victoria Mariei Pogorevici în turneul interzonal de la Cracovia, după ce echipa noastră a întrecut redutabilele formații ale Iugoslaviei și Poloniei, presa șahistă internațională a acordat formației noastre titlul de a doua reprezentativă mondială după echipa Uniunii Sovietice. Înalta apreciere este în măsură să ne umple inimile de bucurie. Dar ea obligă pe jucătoa-

rele noastre să nu se culce pe laurii victoriei lor, să studieze în continuare cu aceeași sirguintă și asiduitate, să-și însușească cu hărnicie teoria modernă, în permanentă dezvoltare, să apere locul înalt pe care-l ocupă șahul nostru feminin în ierarhia valorilor mondiale.

Disponem de o pleiadă de jucătoare talentate. Maria Pogorevici, Elisabeta Polihroniade, Margareta Teodorescu, Alexandra Nicolau, pentru a nu cita decât câteva, au obținut frumoase succese. Dar ele sînt încă departe, după părerea noastră, de posibilitățile lor maxime. Se mai întîmplă să întîlnim la șahistele noastre frunțase fluctuații de formă, cu totul nepermise unor virfuri sportive.

Anul acesta, în fața mișcării noastre șahiste stau o serie de însemnate confruntări internaționale la care aportul jucătoarelor va fi considerabil. Maria Pogorevici va înfrunta pe cele

mai bune șahiste ale lumii în marele turneu al candidatelor, a cărui cîștigătoare va întîlni într-un meci pe campioana lumii. Este o competiție de mare răspundere. Reprezentativa noastră feminină va întîlni în meci echipa Poloniei, dornică să-și ia revanșa. Fără îndoială că jucătoarele din țara prietenă se vor pregăti cu deosebită atenție în vederea întîlnirii. Să nu uităm de asemenea că și în meciurile masculine două mese sînt rezervate jucătoarelor. De multe ori, tocmai în aceste partide se decide soarta întîlnirii. Se apropie și ediția a doua a campionatului mondial pe echipe, competiție la care, prin prisma rezultatului obținut de țara noastră în ediția precedentă, echipa noastră trebuie să aibă o comportare cît mai bună.

Iată, dar, atîtea sarcini ce stau în fața jucătoarelor noastre și nu ne rămîne decât să le urăm noi succese pentru îndeplinirea lor.

Tigran Petrosian, cîștigător al celui de-al XXVI-lea campionat al U.R.S.S.

An de an, finala campionatului de șah al Uniunii Sovietice stîrnește interesul iubitorilor de șah de pretutindeni. Fenomen firesc, deoarece în mod obișnuit la turneul care desemnează pe campionul unional iau parte numeroși reprezentanți ai acelei inegalabile pleiade de mari maeștri sovietici, dintre care mulți și-au înscris numele printre candidații la titlul de campion al lumii.

Ultima ediție a campionatului U.R.S.S. — desfășurată în ianuarie—februarie, la Tbilisi — a avut însă un punct de atracție special. Intr-adevăr, poate niciodată acest turneu n-a suscitât atîta interes polarizat în jurul evoluției unui singur jucător. Fiindcă în preziua deschiderii, oricine își pune întrebările: „Ce va face Tal?... Va putea să cîștige pentru a treia oară titlul?...” Nu greșim dacă spunem că figura fostului campion unional a dominat începutul acestui al XXVI-lea campionat. Printr-o serie întreagă de afirmări în arena șahului, atît între hotarele țării sovietice, cît și în turnee internaționale, Mihail Tal a devenit reprezentantul cel mai autorizat al tinerei generații de mari maeștri, un posibil continuator al actualului campion mondial, Botvinnik.

Dar poate am fi cerut prea mult acestui excelent șahist care este Tal, ca să înscrie acea performanță unică în istoria șahului, de a cuceri de trei ori consecutiv titlul de campion al U.R.S.S. Firește, performanța nu era dincolo de puterile sale; Tal a fost tot timpul prezent în primul plan al luptei în turneu. Dar ce n-a reușit pînă acum nici Botvinnik, nici Keres, nici Levenfiș (fiecare de cîte două ori la rînd cîștigător) n-a putut fi realizat acum nici de Tal. El a trebuit să se mulțumească cu locul doi, după ce

a luptat cu dîrzenia sa caracteristică de-a lungul turneului.

Cu un punct întreg înaintea lui Tal și a lui Spasski se clasează marele maestru Tigran Petrosian, care pentru prima oară reușește să cucerească titlul. Reprezentantul R.S.S. Armene a terminat neînvins turneul, conducînd (adesea detașat) pe cea mai mare parte a parcursului. Deosebirea dintre performanța lui Petrosian și cea a lui Tal poate fi sesizată din alăturatul tabel. Pe cînd campionul n-a lăsat

cum notează comentatorii sovietici, noul campion a jucat mai agresiv decît îi este obiceiul, producînd o serie întreagă de partide spectaculoase.

A prezenta cititorilor noștri pe noul campion unional este probabil inutil. De mai mulți ani partidele sale fac ocolul lumii, iar mulți dintre noi l-am urmărit cu privirea jucînd pe scena teatrului C.C.S. din Capitală, la marele nostru turneu internațional din 1953. Pentru a completa portretul său, trebuie totuși să spunem că Petrosian a fost campion unional de juniori în 1945—1946, a primit titlul de maestru al sportului din U.R.S.S. în 1948, iar pentru succesul său din 1952 cînd s-a clasat pe locul 2—3 la turneul interzonal de la Stockholm i-a fost decernat titlul de mare maestru internațional. După cum se știe, în toamna acestui an, Petrosian încrucișează din nou spada în lupta pentru titlul mondial, el fiind printre cei 8 pretendenți la dreptul de a susține un meci cu actualul campion al lumii.

Cu mult interes a fost urmărită și evoluția tînărului mare maestru din Leningrad, Boris Spasski. El a început puternic turneul, a slăbit spre mijlocul său, pentru a reveni apoi în ultimele runde. Spasski a dovedit din nou că este prezent în primele rînduri ale elitei șahului sovietic și că poate orîcînd să aspire la titlu.

O performanță foarte bună o înscrie maestrul Ratmir Holmov, pe care de asemenea îl cunoaștem din evoluția sa la București. Holmov s-a făcut remarcant prin victoriile asupra lui Keres și Taimanov, justificîndu-și din plin prezența pe locul 4—5. Egalul său, Taimanov, a părut la un moment dat posibil cîștigător al turneului, dar a slăbit în ultima parte a sa.

TIGRAN PETROSIAN

ultimilor 8 clasări decît un punct, fostul deținător al titlului a pierdut la aceștia 2½ puncte... Victoria lui Petrosian este deci o victorie a regularității, a tehnicii. Și totuși, după

Nu poate fi trecută cu vederea comportarea surprinzător de ștersă a unei serii întregi de mari măști, cum sînt Keres, Averbach, Gheller sau Bronstein, altă dată animatori ai luptei în turneu. Ei au fost probabil surprinși de energia deosebită cu care au concurat ceilalți aspiranți la titlu, dintre care mulți debutau în finala campionatului unional. Astfel se explică faptul că un mare maestru de forță lui Paul Keres n-a putut realiza în fața măștrilor decît ceva mai mult de 50 la sută (6 puncte din 11 posibile). Un alt aspect care poate fi notat: insuccesul redutabililor Gheller și Bronstein în fața celorlalți mari măști — primul a cules numai 2½ puncte din 8 posibile, iar al doilea doar 2... Prea puțin pentru fostul egal al campionului lumii!

Firește, alăturatul tabel cuprinzînd rezultatele tehnice nu poate da decît o palidă imagine a luptei care s-a dat în acest deosebit de interesant turneu. Mărturie mai fidele sînt partidele campionatului, dintre care cîteva se găsesc și în această revistă, la rubrică.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1 Petrosian ..	●	1	2	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	1	1	2	13½
2 Tal	1	●	2	2	2	2	1	2	2	0	1	1	0	0	2	1	1	1	1	1	12½
3 Spasski ..	2	2	●	2	0	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1	12½
4 Holmov ..	2	2	2	●	1	2	1	2	1	1	1	1	0	0	1	1	1	2	2	2	12
5 Taimanov ..	2	2	1	0	●	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	12
6 Polugaevski ..	2	0	1	2	0	●	2	2	1	1	0	0	2	1	1	1	2	2	2	1	11
7 Keres	2	2	2	2	2	2	●	2	1	2	0	1	2	2	2	2	1	0	1	2	10½
8 Averbach ..	0	0	2	2	0	2	2	●	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	10½
9 Korcinoi ..	1	1	0	0	2	2	0	0	●	2	1	1	1	2	0	1	2	1	1	2	10
10 Lutikov	0	2	0	0	2	2	2	2	0	●	1	2	1	2	1	0	1	2	1	2	9½
11 Gheller ..	2	0	0	0	0	1	1	2	0	0	●	2	2	1	1	2	2	1	1	1	9½
12 Bronstein ..	2	0	0	2	1	0	0	0	0	2	2	●	2	1	2	2	1	0	1	1	9
13 Gufeld	0	1	0	1	0	2	2	2	2	2	2	2	●	2	2	1	2	2	2	2	9
14 Iuhtman ..	0	1	2	1	0	0	2	2	2	0	2	2	2	●	0	1	2	2	1	2	8½
15 Furman	0	2	2	0	2	0	2	2	1	0	0	2	2	2	●	2	0	2	1	1	8
16 Gurghenidze ..	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	2	0	1	●	0	0	1	2	7
17 Vasiukov ..	0	0	2	2	2	0	0	0	2	2	0	0	0	1	2	2	●	2	1	2	7
18 Krogus ..	0	0	0	0	0	2	1	0	0	2	2	2	2	2	2	2	2	●	2	2	6½
19 Nejmetsdinov ..	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	1	0	2	●	1	6
20 Nikitin	2	0	0	2	2	0	2	2	2	2	0	0	2	0	0	2	2	0	●	2	5½

În ele pot fi urmărite îndeaproape tehnica exemplară a lui Petrosian, ingeniozitatea și verva lui Tal, profunzimea concepțiilor tactice ale lui Spasski,

cunoașterea amănunțită a finalurilor a lui Averbach și toate celelalte elemente care fac înegalabilă măiestria șahiștilor fruntași din Uniunea Sovietică.

Fapte inedite...

RECORDMANUL PREMIILOR...

...a fost fără îndoială Ratmir Holmov, deși i-a „scăpat” trofeul cel mai prețios — medalia de campion al U.R.S.S. — cucerit de Petrosian. Totuși, Holmov și-a înscris în palmares jumătate din cele 14 premii oferite cu prilejul finalei.

Holmov a primit premiul ziarului „Vecernii Tbilisi” pentru cel mai bun rezultat al unui maestru obținut împotriva marilor măști (6 puncte din 9 posibile); al ziarului „Tbilisi” pentru cel mai puternic finis (4 puncte din 5 posibile); al ziarului „Lelo” pentru cel mai bun rezultat al unui maestru în turneu; al ziarului „Ahalgazdra Komunisti” pentru cel mai bun punctaj obținut cu negrele; al ziarului „Zareia Vostoka” pentru cea mai frumoasă partidă din campionat (cea cu Keres) și al revistei „Sahalho ganathba” pentru nota de mare maestru cucerită în turneu. Menționăm că în felul acesta Ratmir Holmov devine al 20-lea șahist sovietic care obține înaltul titlu de mare maestru.

Premiul ziarului „Komunist”, pentru cel mai

bun rezultat împotriva primilor trei clasafi a revenit lui Taimanov, al ziarului „Komsomoleț Turkestana”, pentru cel mai bun rezultat în ultimele 10 runde, lui Polugaevski (8 p.). Spasski și Taimanov au fost distinși cu premiul „Palatului Pionierilor” din Tbilisi pentru cel mai bun start (3½ p. din 5 partide), iar Tal cu premiul Comitetului pentru Cultură Fizică și Sport din Gruzia pentru cel mai mare număr de victorii (9). Cel mai bun rezultat dintre debutanți în finală l-a obținut A. Lutikov (premiul ziarului „Molodoi Stalineț”), cel mai bun final (premiul ziarului „Sovetokan Vrashtan”) l-a jucat Tal în partidă cu Vasiukov. Tal și Holmov au împărțit premiul oferit de Asociația Spartak pentru cel mai bun punctaj al primilor 7 clasafi. Și, în sfîrșit premiul C.C. al Comsomolului din Gruzia a fost oferit lui B. Spasski pentru cel mai bun rezultat dintre tinerii șahiști.

CUI PE CUI SE SCOATE

În zilele finalei campionatului de șah al U.R.S.S. gripa era la ordinea zilei în Tbilisi ca, de altfel, în multe țări ale

Europei. Aproape toți jucătorii care evoluau în capitala Gruziei au fost bolnavi cîteva zile, fiind nevoiți fie să-și amîne partidele, fie să le joace în pat, la hotel.

O gripă este un lucru puțin agreabil chiar în viața de toate zilele, dar mai ales în timpul unei competiții sportive. Și totuși Petrosian va avea cele mai frumoase amintiri de pe urma acestei boli făcute la Tbilisi. După ce a stat aproape o săptămînă în pat, amintindu-și nu mai puțin de 5 partide, după ce la un moment dat se pusese problema retragerii sale din turneu, el a revenit în sala de joc cu o vigoare și o combativitate care nu trădau în nici un caz un convalescent. Să fie, poate, o simplă coincidență? Fapt e că, după gripa suferită, marele maestru a cîștigat 5 partide la rînd, a preluat conducerea în clasament și n-a mai părăsit-o.

Ceea ce a făcut pe vîșnie spiritualul Salo Flohr să afirme:

„O asemenea gripă ar vrea oricine să aibă. Se pare că ea l-a vindecat pe Petrosian de... boala remizei”.

Sau, cum s-ar spune, „cui pe cui se scoate”...

ANIVERSĂRI...

Șahiștii își serbează în diferite feluri aniversările. Astfel, Capablanca, în ziua cînd a împlinit 50 de ani a fost învins de Alehin într-o partidă rămasă celebră la turneul AVRO, serbindu-și foarte...prost ziua nașterii. În schimb Taimanov, la actuala ediție a campionatului U.R.S.S., nu s-a putut plînge de... amabilitatea partenerilor. La 7 februarie el întâlnea pe Gheller în ziua cînd împlinea 33 de ani. Într-o poziție net superioară adversarul său a sacrificat incorect un pion, făcîndu-i lui Taimanov cadou un punct întreg.

În schimb Lutikov a cedat fără joc în seara dinaintea intrerupției partidei sale cu Petrosian din runda a 7-a. Motivul: a doua zi el împlinea 26 de ani. Și, cum singur a explicat, n-ar fi dorit să-și strice dispoziția pierzînd.

De altfel, în timpul campionatului, încă doi jucători și-au serbat ziua de naștere: Spasski a împlinit 22 de ani, iar Petrosian 30 puțin înainte de a deveni campion al U.R.S.S.

Nota 10 primului campionat universitar!...

În ultimii ani, şahul studenţesc şi-a câştigat binemeritate galoane în mersul înainte al întregii noastre mişcări şahiste. De mai multe ori, în campionatele republicane — atât cele individuale cât şi pe echipe — şahişti stu-

creaţie binevenită după sesiunea de examene abia încheiată.

Decorul întrecerilor finale l-a format impunătoarea sală a Casei de cultură a sindicatelor din Sinaia, acolo unde s-au mai desfăşurat mari între-

D. Streja (III), Şt. Grigore (III) şi Nicoleta Ionescu (III).

Iată cele mai bune rezultate individuale, pe mese: I — Dascălu (Constr. Buc.) 8 (din 8); II — Ţacu (IMF. Buc.) 6 (7); III — Leuştean (IMF. Buc.) 7½ (8); IV — Flomin (Agr. Galaţi) 6 (8); rezerva — Streja (IMF. Buc.) 5½ (8); fete — Catinca Petrescu (Univ. Iaşi) 7 (8).

Mai puţin pasionante, dar de un multumitor nivel tehnic, au fost întrecerile turneului individual masculin. Aici maestrul Alexandru Günsberger a cules o victorie aşteptată, dar care nu mai părea atât de sigură după startul destul de şovăitor al acestuia şi mai ales faţă de ambiţia arătată de de urmăritorii clasai, Volodea Vaisman şi Gh. Varabiescu. Promiţător s-a comportat şi N. Simon, care însă a ratat inexplicabil victoria în faţa lui Vaisman, după ce arătase mult sînge rece în diversele peripecii ale partidei şi ajunsese în poziţie câştigată.

„Fără istoric...” ar părea să fie calificativul nimerit pentru caracterizarea turneului feminin, câştigat — într-adevăr — fără emoţii de Eleonora Gogîlea. Totuşi, trebuie remarcat realul talent al medicinistei Karin Kotlar şi

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	I.M.F. Bucureşti	●	3½	3	3½	3	4½	4	4	4½	30
2	I. Construcţii Bucureşti	1½	●	2½	2½	4	3½	4½	4½	4	27
3	I. Politehnic Timişoara	2	2½	●	2	3	3½	4½	4	4	25½
4	Univ. „A. I. Cuza” Iaşi	1½	2½	3	●	1½	3½	4	3½	4	23½
5	F. Agronomie Galaţi	2	1	2	3½	●	2½	½	4	5	20½
6	Univ. „V. Babeş” Cluj	1½	1½	1½	1½	2½	●	2	3	4½	17
7	I.M.F. Tg. Mureş	1	½	½	1	4½	3	●	1	3	14½
8	I. Politehnic Or. Stalin	1	½	1	1½	1	2	4	●	2½	13½
9	F. Agronomie Craiova	1½	1	1	1	0	½	2	2½	●	8½

denţi s-au clasat pe locurile de frunte, ei au fost prezenţi în echipele reprezentative ale ţării, aducînd de fiecare dată puncte preţioase în întîlnirile internaţionale. Participarea reprezentanţilor şahului nostru universitar la ultimele ediţii ale campionatelor mondiale studenţeşti a fost o nouă mărturie a avîntului pe care l-a luat această disciplină sportivă în rîndurile generaţiei tinere din ţara noastră. Succese au fost obţinute în centrele universitare şi pe linia promovării în mase a jocului de şah.

Faţă de toate aceste afirmări, cu atât mai surprinzător apărea faptul că pînă acum nu s-a dat prilej şahiştilor studenţi să-şi dispute înţietatea în cadrul unui campionat al lor, pe ţară, întrecere care îşi are desigur locul în întregul ansamblu al mişcării noastre şahiste. Lipsa aceasta a fost curmată de iniţiativa Uniunii Asociaţiilor Studenţilor din R.P.R. care în anul trecut a iniţiat organizarea primului campionat universitar pe ţară.

Cum este lesne de închipuit, iubitorii de şah din rîndurile studenţilor au răspuns cu entuziasm la această iniţiativă, transformînd-o într-un autentic succes. Mii de şahişti studenţi au participat la primele faze ale competiţiei, care a început pe ani de studii, continuînd apoi pe facultăţi şi institute, pînă la desemnarea finaliştilor, reprezentînd cele nouă centre universitare ale ţării noastre. Este suficient să notăm aci că la Cluj s-au întrecut peste o mie de studenţi, iar la Oraşul Stalin numărul participanţilor a fost de aproape 500!

Finalele campionatului universitar de şah, ediţia 1958—59, s-au desfăşurat la începutul lunii februarie, la Sinaia, cu prilejul vacanţei de iarnă. Fecită coincidenţă, care a făcut ca cei aproape 100 participanţi la finale să profite din plin de şederea lor în cadrul încîntător al munţilor, de condiţiile excelente de găzduire asigurate, de întreaga atmosferă sărbătorească pe care au trăit-o în pitoreasca staţiune de la poalele Bucegilor. A fost cu adevărat o vacanţă şahistă, o re-

ceri şahiste şi unde există condiţii excelente de joc. Pe lângă finalele întrecerilor pe echipe au mai avut loc turnee individuale, masculin şi feminin.

Cele mai interesante au fost jocurile pe echipe, în care reprezentanţii centrelor universitare au dat o luptă dîră, urmărită cu deosebit interes de spectatori, în majoritate studenţi veniţi şi ei la odihnă în Sinaia. În prima parte a turneului s-a situat pe

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A. Günsberger	I. Pol. Timişoara	●	½	1	½	1	1	1	1	1	1	10
2	V. Vaisman	Univ. Iaşi	½	●	½	1	1	½	1	1	1	1	9
3	Gh. Varabiescu	I.S.E. Bucureşti	0	½	●	1	1	½	1	1	1	1	9
4	N. Simon	I. Pol. Or. Stalin	½	½	0	●	1	½	1	1	½	1	8
5	E. Ungureanu	F. Agr. Craiova	0	0	0	0	●	1	1	1	1	1	7
6	A. Cloană	Univ. Cluj	0	0	0	½	0	●	1	1	1	1	6
7	P. Andronache	C. Fer. Bucureşti	0	½	½	0	0	0	●	1	1	1	4½
8	N. Orban	I. Pol. Timişoara	0	0	0	0	0	0	1	●	1	1	4½
9	I. Voicu	I.M.F. Bucureşti	0	0	0	0	0	0	½	0	●	1	3
10	I. Done	F. Agr. Galaţi	0	0	0	½	0	0	0	1	½	●	2
11	I. Meszo	I.M.F. Tg. Mureş	0	0	0	0	0	0	0	0	½	1	1½
12	I. Lupu	I. Mine Petroşani	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1½

primul plan „duelul” dintre echipele I.M.F. Bucureşti şi Institutul de Construcţii Bucureşti. Prima a excelat prin omogenitatea formaţiei, în schimb „constructorii” au beneficiat de o primă masă excelentă: Gruia Dascălu, autor al unui rezultat-record (100 la sută). Medicinistii au câştigat toate întîlnirile, dispunînd de principalii lor adversari Inst. Politehnic Timişoara şi Inst. Construcţii Bucureşti, ceea ce le-a adus pe merit primul loc în clasamentul final. Iată componenţa echipei campioane: I. Drăguţ (anul VI), V. Ţacu (IV), Şt. Leuştean (III),

combativitatea majorităţii celorlalte concurente.

La închiderea concursului, primii clasai au primit din partea organizatorilor frumoase premii, cupe şi plachete. Au fost premiaţi de asemenea dintre participanţi studenţii cu cele mai bune rezultate la învăţătură, ca şi cei mai tineri concurenţi. Un premiu s-a convenit fără îndoială şi organizatorilor, care pentru succesul acestui prim campionat universitar de şah pe ţară merită cu prisosinţă nota 10!

RADU VOIA

			1	2	3	4	5	6	7	8
1	Eleonora Gogîlea	I. Pol. Bucureşti	●	1	1	1	1	1	1	7
2	Karin Kotlar	I.M.F. Bucureşti	0	●	1	1	1	1	1	+ 6
3	Minodora Hurduc	Univ. Iaşi	0	0	●	1	$\frac{1}{2}$	1	1	+ 4 $\frac{1}{2}$
4	Marla Răulea	Univ. Cluj	0	0	0	●	1	1	1	4
5	Elisabeta Splenner	I. Pol. Or. Stalin	0	0	$\frac{1}{2}$	0	●	1	1	3 $\frac{1}{2}$
6	Charlota Dobolyi	I.M.F. Tg. Mureş	0	0	0	0	0	●	1	2
7	Florica Dediu	F. Agr. Galaţi	0	0	0	0	0	0	●	1
8	Aureliana Ionescu	F. Agr. Craiova	0	—	—	0	0	0	●	1

Partide și finaluri

DIN PARTIDELE VECHILOR MAESTRI

Strălucita personalitate șahistă a fostului campion mondial Alexandru Alehin, de la a cărui moarte se împlinesc în luna martie 13 ani, a fost de nenumărate ori evocată în literatura șahistă și studierea partidelor sale este considerată ca o condiție absolut indispensabilă pentru jucătorii de orice categorie care doresc să aprofundeze arta șahistă.

În rindurile de față vom căuta să scoatem în evidență pe scurt și să exemplificăm una din trăsăturile specifice ale geniului lui Alehin: arta sa excepțională de a-și impune jocul adversarilor săi, de a transpune partida de pe tărîmul dogmatic al teoriei pe acela al șahului psihologic. Alehin pune aproape întotdeauna pe adversarii săi în fața unor probleme dificile, silindu-i chiar de la început să abandoneze schematismul teoretic și să gîndească creator. Au devenit celebre în lumea șahistă sacrificiile sale de pion, de multe ori chiar din deschidere și care, deși nu întotdeauna corecte, derutau pe adversar și îl făceau să-și piardă siguranța. Printre „victimele” sale se numără chiar și mari maestri de talia unui Nimzovici de pildă, care, în ciuda forței sale de joc și a erudiției sale șahiste, a fost, mai ales în perioada dintre cele două războaie mondiale, literalmente surclasat de Alehin tocmai pe acest tărîm al șahului psihologic. Cele două partide cistigate de Alehin la Nimzovici la marele turneu internațional de la Bled din 1931 constituie exemple grătore în acest sens. În ambele Alehin își silește adversarul să renunțe la planurile elaborate cu grijă dinainte și să accepte lupta pe terenul riscant al complicațiilor tactice, în care măiestria lui Alehin era inegalabilă. Este demn de remarcat că în partida a doua de la acest turneu, pe care o reproducem mai jos, „mutarea psihologică” datorită căreia Alehin reușește să dea peste cap planul adversarului său, a fost răsturnată tot de Alehin în partida sa cu Winter, jucată la Londra în 1932. Acest stil îndrăzneț, care nu ține seama de nici un fel de idei preconcepționale și care înseamnă îndepărtarea radicală de la rigiditatea dogmatică și sterilă a școlii lui Tarrasch, și l-au însușit și l-au dezvoltat reprezentanții școlii șahiste sovietice. Cine urmărește partidele marilor maestri sovietici își poate da seama de prospețimea și bogăția ideilor noi și îndrăznețe care fac să crească mereu patrimoniul artei șahiste. Dezvoltînd concepțiile îndrăznețe ale lui Alehin, școala șahistă sovietică arată că singura cale ce trebuie urmată este căutarea în permanență a noului, lupta continuă pentru îmbunătățirea vechilor metode.

(a. b.)

III. DESCHIDEREA ENGLEZĂ

Nimzovici Alehin
Turneu internațional de la Bled, 1931

1. e2-c4	c7-c6
2. e2-e4	...

Mutarea de predilecție a lui Nimzovici în deschiderea engleză, la care recurgea adesea în turneele importante. Alehin se abate de îndată de la răspunsul obișnuit 2... e7-e6 urmat de d7-d5, pentru a-și atrage adversarul pe un teren care este mai puțin cunoscut.

2...	d7-d5
3. e4:d5	c6:d5
4. d2-d4	...

Preferabil ar fi fost aici imediat 4. c4:d5, pentru a intra într-o variantă a apărării scandinave favorabilă albului.

4...	Cg8-f6
5. Cb1-c3	Cb8-c6
6. Cg1-f3	Nc8-g4
7. c4:d5	Cf6:d5
8. Nf1-b5	...

Mai logic pare a fi 8. Db3, după care continuarea aproape forțată 8...Cb6 9.d5 N:f3 10.g:f3 Cd4 11.Dd1 e5 12.Ne3 Nc5 13.f4 C:d5 14.Da4+ Rf8 15. 0-0-0! duce la o poziție plină de dinamism, în care albul stă mai bine.

8...	Dd8-a5 ?!

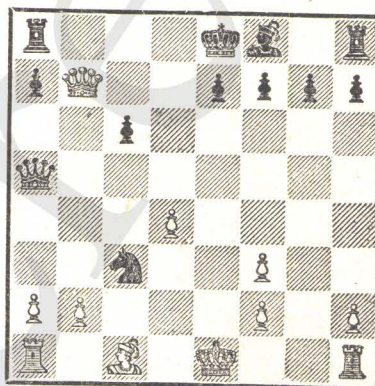
În comentariile sale la partida cu Winter de la turneu din Londra 1932 Alehin califică el însuși această mutare drept „hotărît prea riscantă” și arată că în schimb 8... Tac8 9. h3 N:f3 10.D:f3 e6 ar fi dus la o poziție aproximativ egală.

9. Dd1-b3	Ng4:f3
10. g2:f3	Cd5:c3
11. Nb5:c6+?	...

Alehin a jucat mult mai tare în partida cu Winter 11.b:c3 și după 11...e6 sacrificiul de pion 12.d5! a dus la deschiderea liniilor și la o poziție nesigură pentru negru pe care Alehin a știut să o speculeze pînă la cîștig cu măiestria sa caracteristică.

11...	b7:c6
12. Db3-b7 ?	...

Pare la prima vedere joarte tare, dar Alehin dovedește că este o greșeală. Modul cum el răstoarnă această mutare conferă partidei un farmec deosebit.

12...	Cc3-d5+
13. Nc1-d2	Da5-b6!
14. Db7:a8+	Re8-d7

Acum a devenit limpede: din cauza amenințării Cc7 cu pierderea damei, albul este nevoit să dea o figură ceea ce evident că în fața lui Alehin este echivalent cu pierderea partidei.

15. 0-0	...

Cel mai bine; dacă 15.a4 Cc7 16.a5 D:b2 și albul se află în fața dure-roasei alternative de a pierde dama sau ambele turnuri.

15...	Cd5-c7
16. Nd2-a5	Cc7:a8
17. Na5:b6	Ca8:b6
18. Tf1-c1	e7-e6
19. Tc1-c2	Nf8-e7
20. Ta1-c1	Ne7-g5

Este foarte interesant și instructiv cu cită precizie demonstrează Alehin superioritatea celor două figuri ușoare asupra turnului.

21. Tc1-d1	Th8-b8
22. Tc2-c5	Cb6-d5
23. Tc5-a5	Tb8-b7
24. Td1-d3	Ng5-d8
25. Td3-b3	Tb7:b3!

Un calcul fin: pionul „a” este schimbat pentru pionul „d”.

26. Ta5:a7+	Cd5-c7
27. a2:b3	Nd8-f6
28. Ta7-b7	...

După 28. Ta4 urmează 28.. Cb5 și pionul tot se pierde.

28...	Nf6:d4

29. Tb7-b8
30. h2-h3
31. Rg1-f1
32. Rf1-g2
33. Tb8-a8
34. Rg2-h2

Nd4:b2
f7-f5
Cc7-d5
Nb2-e5
Cd5-f4+
Cf4-d3+

35. Rh2-g1
36. Ta8-a7+

Cd3-e1
Ne5-c7

Albul cedează căci după 37.f4 Cd3 cade pionul „f” și poziția sa nu mai poate fi apărată.

Din campionatul U.R.S.S. pe anul 1958-1959

43. APĂRAREA OLANDEZA

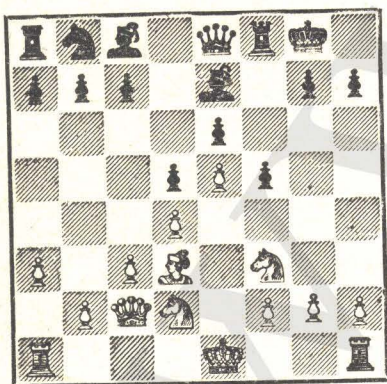
Petrosian

Vasiukov

1. Cf3 f5 (Alegerea unei apărări tăioase, cum este olandeza, împotriva lui Petrosian, cunoscut îndeosebi prin forța jocului său pozițional, este pe deplin justificată. Albul se abate însă, în continuare, de la căile obișnuite de joc și aduce partida tot pe făgașul unei lupte poziționale) 2. d4 Cf6 3. Ng5 e6 4. Cbd2 Ne7 5. N:f6 N:f6 6. e4 (Albul a realizat cu prețul perechii de nebuni importanta mutare 6. e4) 6... 0—0 (Evident, la 6... f:e4 7. C:e4 0—0 8. C:f6 negrul pierde perechea de nebuni, iar slăbiciunea diagonalei b1—h7, prin dispariția pionului f, constituie un obiectiv de atac pentru alb) 7. c3 d6 (Sistemul de joc al negrului care se va contura prin această mutare și prin cele care vor urma nu este cel mai nimerit. Necesar era aici 7... d5. După 8. e5 Ne7 negrul ar fi putut juca apoi Nd7, Ne8, obținând o poziție cu multe perspective. Dacă 8. e:d5 e:d5 albul nu poate folosi slăbiciunea cîmpului e5 imediat, de exemplu: 9. Ce5 N:e5 10. d:e5 f4! și pionul e5 rămîne slab) 8. Dc2 De8 9. Nd3 d5 (Forțat de acțiunea albului pe flancul regelui, negrul este obligat să recunoască necesitatea mutării d5) 10. e5 Ne7 (Deschiderea are acum mai mult spațiu, o mai mare mobilitate a figurilor, posibilitatea de a juca pe ambele flancuri) 11. a3! (Vezi diagrama.

bil, 12. 0—0—0, urmat de h3 și g4 și atacul lui este mult mai rapid decît cel al negrului) 11... b6 12. c4 c6 (După 12... c5 13. Cf1! poziția slabă a pionilor negri în centru este decisivă) 13. 0—0 Ca6 14. Tfe1 Cc7 15. c5 (Cu această mutare albul folosește slăbiciunile create pe flancul damei negrului, ca urmare a mutării 11... b6) 15... Nd7 16. b4 Dh5!? (Este greu de găsit un plan bun pentru negru, însă oricum trebuia jucat 16... b5, ceea ce ar fi dat mult mai bune șanse de apărare) 17. a4 Tfb8 18. b5! (Un sacrificiu temporar de pion, care deschide complet aripa damei. Se amenință 19. c:b6 T:b6 20. a5 și 21. b:c6) 18... b:c5 (După 18... De8 19. Tec1!) 19. d:c5 c:b5 20. c6 Ne8 21. a:b5 C:b5 22. Teb1! (Negrul nu se mai poate apăra. La 22... a6? urmează 23. N:b5 a:b5 24. c7 și albul câștigă) 22... Cc7 23. T:b8 T:b8 24. T:a7 Nd8 25. Dc5 Dg4 (O mutare care grăbește sfîrșitul. Mai multă rezistență oferea 25... Df4, dar după 26. Dd6!, urmat de Cd4, Tb7 și Cb5 negrul este de asemenea pierdut) 26. Dd6 (Acum se amenință 27. T:c7. De exemplu 26... Tc8 27. T:c7 T:c7 28. D:d8 sau 27... N:c7 28. D:e6+ etc.) 26... h6 27. h3 Dg6 28. T:c7 N:c7 29. D:c7 Ta8 30. Db7 Ta1+ 31. Nb1 Df7 32. c7 Nd7 33. c8D+ și negrul a cedat. O partidă în stilul pozițional caracteristic al noului campion al U.R.S.S.

(Comentarii de Em. Reicher, maestru al sportului)

Mutarea cea mai importantă a partidei, dovedind remarcabila subtilitate a jocului lui Petrosian. Negrul este acum în dilemă: la 11... c5 albul răspunde 12. c4! și slăbiciunea cîmpului e6 este evidentă, iar pionul a3 are importanta funcție de a apăra formația Dc2, Nd3 de atacul calului din b8 ajuns pe cîmpul b4; dacă negrul nu mută nici un pion pe aripa damei și pregătește atacul pe aripa regelui cu 11... Dh5, albul ar fi răspuns, proba-

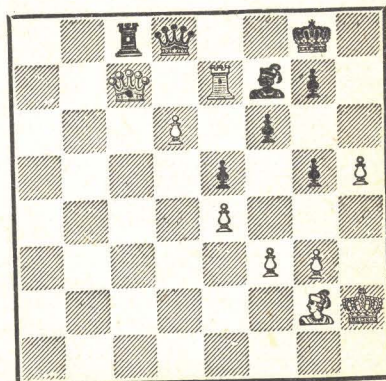
bul nebulului său de alb, deoarece ar rămîne cu nebulul său „prost” din c1. În afară de aceasta el nu doarește nici simplificarea poziției) 13... Dc7 14. Cd2 Ng6 (Mai obișnuită în asemenea poziții este retragerea nebulului la b7, dar și strategia lui Spasski este interesantă) 15. Nb2 (Evident că după 15.e4 c:d4 16. c:d4 Dc3 albul ar pierdut un pion) 15... Ce4 16. f3 C:d2 17. D:d2 e5 18. e4 (Albul și-a realizat planul și a ocupat centrul. Negrul are de ales acum între două posibilități: ori să schimbe de două ori la d4, deschizînd diagonalele și coloanele pieselor albe — ceea ce este favorabil albului, care are perechea de nebuni — ori să admită înaintarea d4—d5, ceea ce dă albului un pion liber și susținut, dar în schimb blochează poziția. Spasski preferă cea de-a doua posibilitate) 18... Tfd8 19. Df2 (După cum se vede, și albul ezită să înainteze și face mutări de pregătire) 19... f6 20. a4 Nf7 21. d5 (Avantajul albului este acum clar, însă realizarea lui este dificilă din cauza blocării poziției) 21... Cf8 22. c4 Cg6 23. Ta3 (Albul vrea să dubleze turnurile, pentru a putea înainta la a5, slăbind pionul b6 și ocupînd coloana a) 23... Tab8 24. a5 Ne8 25. a:b6 a:b6 26. Tfa1 Nd7 (Era de preferat pentru negru să joace acum 26... b5, la care putea urma 27. Ta7 Tb7 28. T:b7 D:b7 29. D:c5 b:c4 30. Nc3 etc. sau 27. Ta7 Dd6 28. Tfa6 Df8 — și nu 28... Tb6 29. c:b5 N:b5 30. N:b5 etc. — 29. c:b5 N:b5 30. N:b5 T:b5 31. h3 etc.) 27. h4 Dd6 28. g3 Tf8 29. h5 Ch8 30. Ta7 Cf7 31. Ncl h6 32. Tfa3 Cg5 33. Ng2 (O cursă. La 33... Ch3+ 34. N:h3 N:h3 — cu ideea de a rămîne cu nebuni de culori diferite — ar urma 35. g4! cu prinderea nebulului) 33... Cf7 34. Ne3 (Albul mărește în mod sistematic presiunea împotriva pionilor c5 și b6) 34... Tfd8 35. Tb3 Nc8 36. Da2 Nd7 37. Rh2 Cg5 38. Db2 (Acum amenință 39. Ta6 cu cîștigarea pionului b6. Dacă negrul joacă 38... Ne8, atunci ar putea urma 39. Tb5 — cu amenințarea 40. N:c5 — 39... Nd7 40. N:c5 b:c5 41. T:d7 cu avantaj. De aceea, negrul este obligat la următoarea mutare, care duce la complicații defavorabile pentru el. Acum se efectuează o serie de mutări forțate) 38... b5 39. c:b5 c4 40. Tb4 Tdc8 41.

44. APĂRAREA NIMZOVICI

Taimanov

Spasski

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 d5 5. Nd3 c5 6. Cf3 0-0 7. 0-0 (S-a ajuns la așa-numita „variantă modernă” a apărării Nimzovici, care duce la un joc complicat și dificil) 7... d:c4 (Continuarea cea mai obișnuită este aici 7... Cc6) 8. N:c4 b6 (Marele maestru Löwenfisch recomandă aici 8... Cc6, prevenind 9. De2. În acest caz negrului nu trebuie să-i fie teamă de înaintarea 9. d5, deoarece după 9... N:c3 10. d:c6 Na5 11. c:b7 N:b7 el are un frumos joc de figuri, care compensează slăbiciunea pionului c5. O altă mutare încercată aici este 8... a6 urmată de 9. De2 Cc6 10. Td1 De7 etc.: partida Löwenfisch — Lisișin, 1949) 9. a3 N:c3 10. b:c3 Nb7 (Cu această mutare negrul pune stăpînire pe cîmpul e4, împiedicînd ocuparea centrului prin e3—e4. În jurul acestei înaintări se va da lupta în următoarea fază a partidei) 11. Te1 Cbd7 12. Nd3 Ne4 13. Nf1 (Albul evită schim-

b6 c3 42. Db3 c2 43. Tc4 T:b6 (O ultimă încercare. La 43... T:c4 urma 44. D:c4 Tc8 45. Tc7 etc.) 44. T:c8+ N:c8 45. D:c2 Tb8 46. N:g5 (Simplifică și înlătură orice complicații) 46... h:g5 47. Dc6 Dd8 48. d6 Ne6 49. Te7 Nf7 50. Dc7 Tc8 (Vezi diagrama) 51. T:f7! (Un sfârșit frumos) 51... T:c7 52. d:c7 Da8 (52... De8 53. Nh3 etc.) 53. Td7 și negrul a cedat.

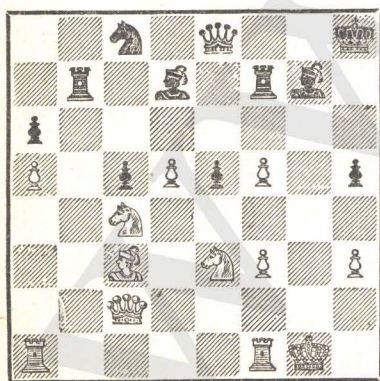
(Comentarii de H. Kapuscinski, antrenor)

45. INDIANA VECHE

Petrosian

Lutikov

1. Cf3 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 0-0 5. d4 d6 6. Ne2 e5 (Prin învertire de mutări, s-a ajuns la o poziție foarte des întâlnită din indiana veche — așa-numita „variantă clasică”. Notăm pentru jucătorii mai puțin inițiați că după 7. d:e5 d:e5 8. D:d8 T:d8 9. C:e5 negrul recîștigă pionul cu joc mai bun prin 9... C:e4, iar după 10. C:f7 N:c3+ cîștigă o piesă întreagă) 7. d5 (Se mai joacă și 7. 0-0) 7... Ca6 (Pare a fi mai energică continuarea 7... Ch5, pentru a trece imediat la o acțiune pe flancul regelui cu f7-f5) 8. Ng5 (Impiedică 8... Ce5, la care acum ar urma 9. b4 cu atac pe flancul damei) 8... h6 9. Nh4 c5 10. Cd2 (Cu această mutare începe un lung șir de manevre) 10... Nd7 11. Cb5 Ne8 (După schimbul la b5, albul ar fi obținut puternicul cîmp c4 pentru calul său) 12. a3 Dd7 13. g4 Cc7 14. Cc3 a6 15. a4 Dc8 16. h3 Tb8 17. Dc2 Nd7 18. b3 b6 19. Cd1 b5 (Negrul putea bloca flancul damei prin 19... a5, însă în acest caz albul ar fi putut pregăti în toată liniștea atacul pe flancul regelui) 20. a5 Rh8 21. Ng3 Cg8 22. Ce3 Ce7 23. Nh4 De8 24. b4! (O mutare foarte tare. La 24... c:b4 albul ar continua cu 25. c5! d:c5 26. d6 sau 26. D:c5 cu avantaj) 24... Ce8 25. b:c5 d:c5 26. c:b5 C:b5! 27. N:b5 (După 27. D:c5 Cd6 negrul ar fi avut, cu tot pionul mai puțin, o poziție mai bună) 27... T:b5 (La 27... N:b5 28. D:c5 și albul rămîne cu un pion în plus) 28. 0-0 f5 29. f3 (Cîștigul pionului f5 este iluzoriu, căci după 29. g:f5 g:f5 30. e:f5 Dh5 negrul îl recîștigă într-o poziție mai bună) 29... Tf7 30. Cdc4 Tb4 (O manevră greșită, care permite albului să-și aducă

cu tempo nebulul într-o poziție mai activă) 31. Ne1 Tb7 32. Nc3 h5 (Încă o greșeală, care este urmată acum de pierderea unui pion) 33. g:f5 g:f5 34. e:f5 (Vezi diagrama) 34... e4! (O mutare inventivă, care putea salva partida dacă albul ar fi căzut în cursă) 35. Rh2! (O greșeală ar fi fost 35. f:e4 N:c3! 36. D:c3+ Tg7+ 37. Rh2 D:e4 cu mari contrașanse) 35... e:f3 36. T:f3 (Albul are acum un puternic pion în plus, care decide partida) 36... Nd4 37. Dd3 Nf6 38. Tg1 Rh7 39. N:f6 T:f6 40. Dc3 Df8 41. Tg6 și după ce negrul a mai făcut o mutare, partida s-a întrerupt, iar la reluare neorul a cedat fără joc.

(Comentarii de H. Kapuscinski, antrenor)

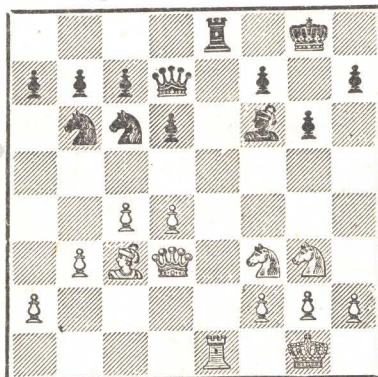
46. INDIANA VECHE

Spasski

Lutikov

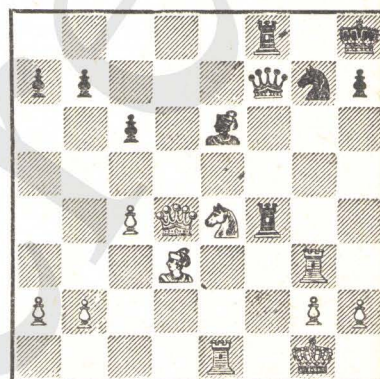
1. d4 Cf6 2. c4 d6 3. Cc3 Cbd7 4. e4 e5 5. Cf3 g6 6. Ne2 Ng7 7. 0-0 0-0 8. Te1 c6 (Mutarea cea mai des utilizată în această variantă a indiane, dar și continuările 8... e:d4 sau a5 oferă negrului un joc satisfăcător) 9. Nf1 (Mai bine decît 9. d5 c5, urmat de Ce8 și f5. Menținerea tensiunii în centru constituie o compensație pentru manevra de eliberare pe care negrul o inițiază de obicei cu f5 în indiana veche) 9... Ce8 (Mutare considerată mai slabă decît 9... Tfe8, cu eventuala continuare 10. Tb1 e:d4 11. C:d4 Ce5 12. f3 a5 13. Ne3 Cfd7 14. Dd2 a4 15. Ce2 Ne5 16. Ce2 Dc7 17. Cf4 Cf8 18. Cb4 Cfe6!) 10. Ng5 (În partida Reshevski-Kotov, turneul candidaților, Zurich 1953, albul a trecut imediat la contraatac pe aripa damei cu Tb1 urmat de b4. Spasski urmărește altă idee) 10... f6 11. Ne3 f5 12. e:f5 g:f5 13. d:c5 C:e5 14. C:e5 N:e5 15. Dd2 Df6 16.

Diagrama de mai jos reprezintă un moment interesant din partida Polihroniade-Konarkowska. La prima vedere, s-ar părea că situația este

egală. În realitate, însă, albul stă mai bine și aceasta o demonstrează continuarea partidei, în care jucă-

Tad1 (Presiunea asupra punctului slab d6 și dezvoltarea mai armonioasă a pieselor albe indică de pe acum superioritatea poziției albe) 16... Ne6 (16... f4 17. Nd4 f3 18. g3 și nu se vede o continuare satisfăcătoare pentru negru) 17. Ng5 Dg6 18. Nf4 Df6 19. N:e5 d:e5 (Slăbiciunea de la d6 a dispărut, dar a apărut alta la e5, pe care albul o atacă metodic) 20. De3 e4 21. f3 Cg7 22. f:e4 f:e4 23. Dd4 Dg6 24. C:e4 (Strategia superioară a albului s-a soldat cu cîștigul unui pion. Contraofensiva negrului pe linia f este respinsă de alb) 24... Tf4 25. Td3 Ta8 26. Tg3 Df7 27. Nd3 Rh8 (Vezi diagrama) 28. De5! (Din cauza ame-

nițării Cg5 cu cîștigul nebulului de la e6, negrul mai pierde un pion) 28... Ng4 29. h3 Nh5 30. Cg5 Df6 31. C:h7 D:e5 32. T:e5 Td8 33. Cg5 Tfd4 34. Ce6! (Decisiv) 34... T:d3 35. T:g7 Td1+ 36. Rh2 și negrul a cedat, căci după 36... Ne8, singurul loc de retragere a nebulului, urmează 37. Te4 sau Tf5 cu amenințările Th4+ respectiv Tf8+, care sînt fatale pentru negru.

(Comentarii de A. Braunstein, candidat de maestru)

Două poziții și două partide din meciul R. P. Romîna — R. P. Polonă, 1958

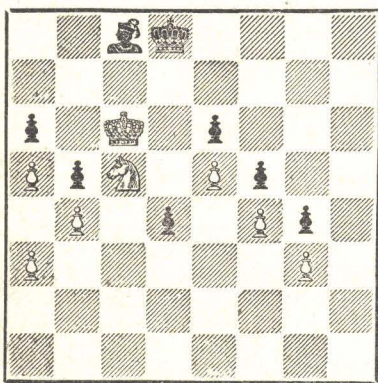
toarea noastră a condus atacul pe căi poziționale cu multă precizie.

Iată cum a decurs partida în continuare: 1. Ce4 Ng7 2. d5! Ce5 (Altfel urma 2. Cf6+ N:f6 3. N:f6 etc.) 3. C:e5 d:e5 4. Cc5 Dc8 5. Dg3 f6 (Pentru a nu pierde pionul e5. Slăbește însă cîmpul e6) 6. f4! (Punctul slab e5 este supus atacului tuturor forțelor albe și negrul nu găsește o clipă de răgaz pentru a-și organiza apărarea) 6...c6 7. d6 (Acest pion va aduce cîștigul!) 7...Cd7 8. C:d7 D:d7 9. f:e5 f:e5 10. N:e5 Df5 (Pierde repede, dar nici alte mutări nu erau mai bune) 11. Ng7 T:e1+ 12. D:e1 R:g7 13. De7+ Rg8 14. Nh3 Df4 15.d7 Dcl+ 16. Rf2 Dd2+ 17. Rg3 și negrul a cedat.

★

Rezultată după a doua întrerupere a partidei dintre Holuj și Nicolau, poziția din diagrama din pag. 40 a produs multe încurcături analizatorilor. Ne-

grul este aproape în zugzwang, singura lui speranță constituind-o pionul înaintat d4. Într-adevăr, dacă albul se aventurează să câștige pionul a6, prin 1. Rb6 Nd7 2. R:a6, atunci urmează 2...Rc7 și regele alb nu mai are ieșire. Variantele care apar după străpungerea cu a4 sînt deosebit de frumoase, dar nu duc decît la remiză. Albul alege însă o altă cale, care duce la câștig forțat și aceasta numai prin eliminarea periculosului pion d4.

A urmat: 1. Cd3! Nd7+ 2. Rc5 Rc7 3. R:d4 Rc6 4. Cc5 Nc8 5. Rc3 Rc7 6. Rd3! (Albul pregătește străpungerea cu a4 în poziția cea mai favorabilă) 6...Rc6 7. Rd4 Cc7 8. a4! Rc6 (La 8...b:a4 9. C:a4 Rc6 10. Rc4 albul ajunge la străpungerea cu b5 și câștigă) 9. a:b5 a:b5 (9...R:b5 10. Rc3!) 10. a6 Rb6 11. Cb7!! Permite pătrunderea regelui alb la c5) 11...Rc6 12. Cd8+ Rb6 13. a7! R:a7 14. Rc5 și negrul a cedat.

47. DESCHIDEREA ENGLEZA

dr. Maria Pogorevici

Henia Konarkovska

1. c4 Cf6 2. Cc3 d5 3. c:d5 C:d5 4. g3 c6 (În această variantă cel mai bine pentru negru este 4... g6 5. Ng2 C:c3 6. b:c3 Ng7 și acum albul are de ales între 7. Na3, 7. Tb1, 7. Db3) 5. Ng2 Da5!? 6. Cf3 g6 7. 0-0 Ng7 8. e4 C:c3 9. b:c3 Cd7 10. Dc2 0-0 11. d4 c5 (Cu ultima mutare a negrului s-a ajuns într-o poziție asemănătoare variantei schimbului din apărarea Grünfeld) 12. Ne3 Cb6 13. Cd2 (Desigur nu 13. d:c5 Ca4 14. Nd4 C:c5 15. N:g7 R:g7 16. Cd4 e5! și albul n-a obținut nimic) 13... Da4 14. Tac1 D:c2 15. T:c2 Ca4 16. Cb3 c4 (Cu această mutare negrul renunță la lupta pentru centru. Era de preferat 16... b6 și dacă 17. e5 Na6 18. Td1 Tac8 19. f4 c:d4 20. N:d4 Tfd8 cu egalitate) 17. Ca5 b5 18. Cc6 (18. e5 Tb8 19. Cc6 Tb7 20. d5 Nf5 urmat de Nd3 și a6 cu o poziție solidă) 18... Te8 19. Tcc1 a5 20. e5 Ta6 21. Ng5 Rf8 22. Tfe1 h6 23. Nd2 e6 24. Tb1 Nd7 25. d5 e:d5 26. Cd4 Tb6 27. N:d5 g5 (Consecvent era 27... b4, cu joc complicat. Negrul nu a ales această continuare probabil din cauza crizei de timp în care se afla) 28. f4 g:f4 29. g:f4 Tg6+ 30. Rf2 Cc5 31. Tg1 T:g1 (31... Cd3+ 32.

Re3) 32. R:g1 Tb8 33. N:c4 Ce4 34. Ne1 Te8 35. N:b5 N:b5 36. C:b5 f6 37. Cd6 C:d6 (După 37... C:c3 urma 38. C:c8 C:b1 39. e6 și albul câștiga repede) 38. e:d6 Te6 39. Tb8+ Rf7 40. Tb7+ ? (Trebuia imediat 40. d7, după care negrul putea ceda) 40... Rf8 41. d7 Td6 42. c4 f5 43. N:a5 și negrul a cedat.

(Comentarii de M. Pogorevici, maestra internațională).

48. DESCHIDEREA NEBUNULUI

Elisabeta Polihroniade

Appolonia Litvinska

1. e4 e5 2. Nc4 Cf6 (Cel mai bun răspuns. Bună este de asemenea și mutarea 2... Cc6, care asigură negrului o dezvoltare mai ușoară. Slabe pentru negru sînt continuările 2... c6 și 2... f5) 3. d3 (În cartea sa Keres dă ca cea mai energică continuare mutarea 3. d4, după care jocul s-ar putea desfășura astfel: 3... e:d4 4. Cf3 C:e4—după 4... Cc6 se ajunge în partida celor doi cai, iar după 4... Nc5 5. 0-0 d6 se obține o poziție complicată — 5. D:d4 Cf6 6. Ng5 Ne7 7. Cc3 etc. și albul are de cele mai multe ori un joc mai bun. Continuarea aleasă de alb este mai modestă și are ca scop apărarea punctului e4, amenințînd atac a-

supra centrului prin înaintarea f2—f4) 3... Cc6 (Se joacă adesea aici 3... c6, pregătind manevra 4... d7—d5) 4. Ce2 (O continuare mai slabă. Mai bine era 4. Cc3 Nc5 sau 4... Nb4 ajungîndu-se la o poziție din apărarea vieneză care este favorabilă albului) 4... d5 5. e:d5 C:d5 6. 0-0 Ne7 7. Cbc3 C:c3 8. C:c3 0-0 9. f4 Nc5+ (Această mutare arată că negrul trebuia să dezvolte nebunul său pe cîmpul c5) 10. Rh1 e:f4 11. N:f4 Nd6 (Negrul vrea să simplifice jocul, forțînd schimburile; aceasta însă îi va provoca întîrzieri în dezvoltare în timp ce piesele albe vor ocupa cîmpuri de acțiune foarte active) 12. Ce4 N:f4 13. T:f4 Ca5 (Pentru a înlătura puternicul nebun de la c4) 14. Dh5 (Nu mergea direct 14. Cf6+, din cauza 14... g:f6 15. Dh5 Te8 16. D:h7+ Rf8 și regele negru scapă) 14... C:c4 15. d:c4 Ne6 16. Taf1 (Pregătește 16. Th4. Direct 16. Th4 nu era bine, din cauza 16... Nf5! 17. D:f5 D:h4) 16... Dd7 17. Th4 (Dădea satisfacție imediat sacrificiul pe cîmpul f6; după 17. Cf6+ urmează 17... g:f6 18. Th4 Tfe8 19. D:h7+ Rf8 20. Dh8+ Re7 21. D:f6+ și negrul pierde dama. Albul însă vrea un câștig mai rapid) 17... h6 18. Cf6+ g:f6 19. D:h6 și mat imparabil.

(Comentarii de E. Polihroniade)

De la alte concursuri

49. APARAREA NIMZOVICI

Uhlmann

Darga

Turneul de la Hastings, 1959

1. c4 Cf6 2. Cc3 e6 3. d4 Nb4 4. e3 c5 5. Cf3 0-0 6. Nd3 d5 7. 0-0 d:c4 (O abatere de la continuarea obișnuită și în general de la principiul dezvoltării rapide a pieselor; 7... Cbd7 sau Cc6 ar fi fost mai indicat. Negrul intră în dificultăți din cauza acestei omisiuni) 8. N:c4 b6 9. De2 Nb7 10. Td1 c:d4 11. e:d4 N:c3 12. b:c3 Dc7 13. Nd3! (Sacrificiu de pion în interesul atacului. Uhlmann joacă în cel mai modern stil al școlii sovietice pe care și l-a însușit cu mare măiestrie, cum o dovedesc marile succese repute de el în ultimul timp) 13... D:c3 (Negrul trebuia să renunțe la acest „dar grecesc” și să-și dezvolte în sfîrșit calul de la b8) 14. Nb2 Db4 15. a4 Te8 (Amenința 16. Na3. Nu era bine 15...

Td8 16. Na3 urmat de Ne7 și N:f6 cu descoperirea aripei regelui) 16. Ce5 Dd6 17. Ta3 (Acest mod de a aduce turnul la atac era adesea folosit de marele Alehin și se întîlnește tot mai des în timpurile noastre) 17... Cc6 (Cam tîrziu) 18. Nb1 Td8 (Aci negrul avea prilejul unei manevre de descătușare: 18... Na6 19. D:a6 C:e5) 19. Cg4 C:g4 (Renunță la unica figură de sprijin a aripei regelui. Mult mai bine era 19... Cd5) 20. D:g4 f5 21. Dh5 g6 22. Dh6 Df8 23. De3 Df6 24. Na2 (Cei doi nebuni pregătesc asaltul final) 24... Td6 25. De2 Tad8 26. d5 Df7 (Vezi diagrama).

27. Tad3! Na6 28. d:e6 De7 29. T:d6! T:d6 30. T:d6 și negrul a cedat, deoarece la 30... N:e2 ar fi urmat 31. T:c6 Na6 32. Te7! D:c7 33. e7+ Nc4 34. e8D mat.

(A. B.)

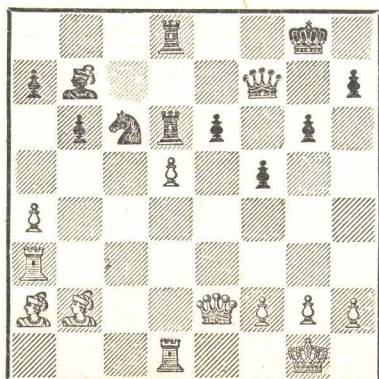
50. APARAREA GRÜNFELD

L. Portisch

L. Szabó

Campionatul R.P. Ungare, 1959

1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cc3 d5 4. c:d5 C:d5 5. e4 Cb6 (Varianta principală 5... C:c3 6. b:c3 c5 7. Nc4 Ng7 8. Cge2 etc., a fost analizată pînă foarte departe. Intr-un articol publicat în „Sahmatnii Buletin” Nr. 12 pe 1958 analizele se ocupă de diferitele continuări posibile la mutarea a 17-a a albului! Cu mutarea 5... Cb6 negrul evită acest labirint de variante dar cu prețul unui joc ceva mai pasiv) 6. Ne3 (În general în partidele jucate cu această variantă albul a

dezvoltat mai întâi flancul regelui: h3, Cf3, Ne2 și abia mai târziu a jucat Ne3) 6... Ng7 7. h3 (Mutarea aceasta este necesară pentru a pregăti dezvoltarea calului la f3, deoarece altfel ar fi neplăcută legarea Ng4) 7... 0—0 8. Cf3 c6 (La aceeași poziție, însă cu Ne2 în loc de Ne3, s-a ajuns într-o partidă Konstantinopolski—Lilienthal, din al XVI-lea camp. al U.R.S.S., 1948, în care a urmat 9. Dd2 f5 10. e:f5 N:f5 11. Nh6 Dd6 12. N:g7 R:g7 13. Ne2 C8d7 14. 0—0 Cf6 15. Te1 cu joc ceva mai bun pentru alb. Se pune problema dacă negrul are într-adevăr nevoie de mutarea c7—c6. Într-o partidă Négýessy—Sallay, Budapesta 1952, tot cu Ne2 în loc de Ne3, negrul a jucat direct 8... Ne6 și după 9. d5 Ne8 10. Ne3 a atacat centrul alb cu 10... c6 obținând după 11. Dd2 c:d5 12. C:d5 Ne6 13. Td1 N:d5 14. e:d5 C8d7 15. 0—0 Cf6 un joc foarte bun) 9. Ne2 Ne6 10. 0—0 Nc4 11. Dd2 C8d7 (Având în vedere intenția negrului de a juca mai târziu e7—e5 era mai bine 11... Te8 pentru a feri prețiosul nebul g7 de schimb) 12. Nh6 e5 13. N:g7 R:g7 14. N:c4 C:c4 15. De2 e:d4 16. C:d4 C4b6 (Rezultatul deschiderii nu poate fi considerat satisfăcător pentru negru. Albul are avantaj de dezvoltare, e superior în centru iar poziția regelui negru, linsit de nebulul protector la g7, constituie un obiectiv destul de vulnerabil) 17. Td1 Dh4 (Cu intenția de a stînji, în măsura posibilului, eventuala înaintare a pionilor albi pe flancul regelui) 18. f4 Cf6 19. Df3 Rg8 (Regele negru se îndepărtează preventiv din zona primejdioasă...) 20. e5 Cf5 21. Ce4 Ce4 (O încercare de a apăra punctul d6. Calul va fi însă imediat alungat, astfel că totul se reduce la o pierdere de timp) 22. Tc1 Ccb6 (După 22... C:b2 23. Db3 se pierde calul) 23. Cd6 Tab8 24. Tce1 f6 (O ultimă încercare: dacă acum 25. e6, atunci 25... Ce7 urmat de Cbd5 și Tfd8) 25. Ce6 fe5 26. C:f8 T:f8 27. T:e5 C:f4 28. Cf5! O încheiere tactică a unei bune partide poziționale. Negrul cedează.

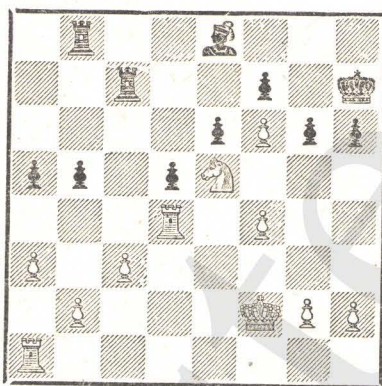
(Comentarii de P. Peternel)

51. APĂRAREA SICILIANA

Gh. M. Gavrila I B. Menas
Finala campionatului Capitalei, 1958

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 (Pentru evitarea variantelor mult analizate de teorie, albul a ales această mutare care conduce la poziții mai complicate și mai puțin cunoscute) 3... g6 4. c3 Ng7 5. 0—0 d5 6. e5 e6 7. d4 c:d4 8. D:d4 Cfe7 9. Ng5 Nd7 10. N:c6 C:c6 11. Df4 Dc7 12. Te1 0—0 (La 12... f5, ar fi urmat 13. e:f6, iar după 13... D:f4 14. f:g7! și albul câștigă) 13. Nf6 (Albul schimbă nebulul din g7, pentru a rămâne stăpîn pe cîmpurile negre. Altfel negrul ar fi jucat 13... f6, eliberîndu-se și obținînd cîmpuri de acțiune pentru perechea sa de nebuni) 13... N:f6 14.

D:f6 Dd8 15. Cbd2! (O idee interesantă. Albul își slăbește poziția pionilor, pentru a restringe activitatea figurilor negre. Nebunul negru din d7 va rămîne mai departe slab, lucru care va ieși în evidență după schimbul calului negru) 15... D:f6 16. e:f6 Tfe8 17. Cb3 b6 18. Cbd4 C:d4 19. C:d4 h6? (Inceputul unui plan greșit. Negrul intenționează să joace Rh7 și după g5 să ajungă cu regele la g6, pentru a captura pionul f6. Lucrul acesta se va dovedi de ne-realizat) 20. Cf3 b5 21. Ce5 Ne8 22. Ted1 a5 (Mai bine ar fi fost 22... b4, cu sacrificiul unui pion în schimbul eliberării) 23. a3 Tc7 24. f4 Tac8 25. Td4 Rh7 26. Rf2 Tb8 (Acum negrul este redus la pasivitate totală. Vezi diagrama) 27. h4 Nc6 (La 27... b4

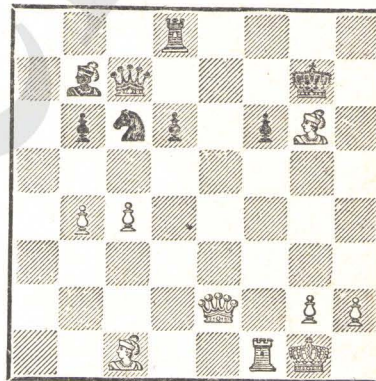
urmează 28. a:b4 a:b4 29. T:b4 T:b4 30. c:b4 Tc2+ 31. Re3 și dacă negrul joacă 31... T:b2 după 32. Ta8 este pierdut) 28. g4 Tg8 29. Re3 Tb8 (Negrul nu are mutări și așteaptă planul albului) 30. Tg1 (Amenință 31. h5 g:h5 32. g5 h:g5 33. f:g5 urmat de Th1 și eventual de Td4 cu câștig imediat) 30... Tg8 31. h5 g5 32. f:g5 T:g5 33. Rf4 Ne8 34. Cf3 Tg8 35. Re5 Tc6 36. g5 h:g5 37. C:g5+ Rh6 38. Td4 R:h5 39. T4g2 și negrul a cedat, căci după 39... Tc4 urmează 40. Th2+ Th4 41. T:h4+ R:h4 42. Cf3+ și se pierde un turn. (Comentarii de Gh. Gavrila I)

52. APĂRAREA INDIANA

L. Țucă C. Botez
Finala campionatului Capitalei, 1958

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 c5 (Negrul are intenția de a intra după 4.d5 în apărarea Hromadka) 4. Cf3 c:d4 (In afară de mutarea din partidă, aici se mai poate juca și 4...d5, intrînd într-o variantă a gambitului damei) 5. C:d4 Ce6 (Fără îndoială, era mai exact 5...Nc5, dar negrul vrea să intre după 5...Ce6 6.e4? într-o variantă, favorabilă pentru el, a apărării siciliene; de exemplu: 6...Nb4 7.f3 sau 7.Dd3 d5!) 6.Cdb5 Nc5 (La 6...Nb4 urmează 7. a3 și albul obține perechea de nebuni. Cel mai bine pare a fi 6...d6, după care calul din b5 nu mai stă bine pe acest cîmp) 7.Cd6+ Re7 8.Cde4 Nb4 (Negrul nu ia în considerare forța mutării 9.a3; indicat era

8...C:e4 9.C:e4 Nb4+ 10.Nd2 Da5 simplificînd pe cît posibil jocul. După mutarea din partidă negrul intră în dezavantaj) 9.a3 C:e4 10.a:b4 C:c3 11.b:c3 Dc7 12.e3 b6 13.Ne2 Nb7 14.0-0 d6 15.f4 Thd8 (Poziția expusă a regelui negru, centrul puternic de pioni al albului și perechea de nebuni dau albului un atac imparabil) 16.Na3 f6 17.Nd3 g6 18.e4 Rf7 19.Dg4 Ce7 (Și după 19... f5 20. e:f5 e:f5 21. Dh4 atacul alb este greu de respins) 20. Tae1 Rg7 21.Nc1 (Bineînțeles, nu 21.D:e6 din cauza 21...Nc8 și dama albă este pierdută) 21...a5 (La 21...f5 urma 22.e:f5 e:f5 23.Dh4 și Ne3) 22.f5 a:b4 (Dacă 22...e5, atunci 23.c5! cu atac puternic 23...d:c5 24.Nh6+ R:h6 25.Dh4+ Rg7 26.f:g6 C:g6 27.D:f6+ Rh6 28.Te3 și câștigă sau 26...R:g6 27.D:f6+ Rh7 28.Df7+ Rh6 29.Te3 și câștigă. De aceea negrul încearcă să reducă puterea atacului prin schimb de piese) 23.c:b4 e:f5 24.e:f5 Ta2 25. Te2 T:e2 26. D:e2 Cc6 27. f:g6 h:g6 28.N:g6! (Vezi diagrama. Partida pu-

tea fi câștigată de alb și prin 28.Df2 Df7 29. D:b6. Mutarea 28. N:g6, pe lângă că este mai elegantă, duce mai repede la țintă) 28...R:g6 (La 28...Ce5 urma 29.Df2 C:g6 30.D:f6+ Rh7 31.Tf5 sau 31.Df7+, iar la 29...R:g6 30.Df6+ Rh7 31.Tf5 etc.) 29.Dg4+ Rf7 30.Dh5+ Rg8 31.T:f6 Ce5 32.Nh6 (Amenință Dg5+ și Nf8) 32...Dh7 33. Dg5+ Rh8 34. Ng7+! D:g7 (Sau 34...Rg8 35.Nf8+ Rh8 36.Th6 T:f8 37. T:h7+ R:h7 38. De7+ Tf7 39. D:d6 Cg6 40. D:b6 și câștigă) 35. Th6+ Rg8 (35... D:h6 36. D:h6+ Rg8 37. Dg5+ și câștigă) 36. D:d8+ Rf7 37. Dc7+ Rg8 38. Db8+ și negrul cedează.

53. APĂRAREA SICILIANA

J. Korosek M. Pavlov
Meci Constructorul—Jesenice, 1958

1. e4 c5 2. Cf3 d6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 g6 6. f4 Cc6 (Contra mutării active 6. f4, cel mai bun răspuns este considerat actualmente 6... Cc6. Dacă albul joacă după aceasta 7. c6 b:c6 8. e5 Cd7 9. Nc4 Cb6! 10. e:d6 D:d6 se obține o poziție egală) 7. Ne2 Ng7 8. C:c6 b:c6 9. 0—0 (În practica turneelelor s-a întâlnit și continuarea 9. e5 d:e5 10. D:d8 R:d8

11. f:e5 Cg4 15. N:g4 N:g4 16. h3 Ne6! 17. Nf4 Rc7 18. 0—0—0 cu joc foarte tăios) 9... 0—0 10. Nf3 Tb8 11. Tb1 Db6+ 12. Rh1 Ng4! 13. Nd2 N:f3 (La 17. N:g4 urma 17... C:g4 18. C:g4 N:c3 19. b3 Da6 cu avantaj pentru negru) 14. D:f3 Cd7 15. Dh3 Tb7 16. Tf3 Da6 17. b3 Da3 18. Nc1 Da6 (Amenință 19. N:c3 și) Df1 mat) 19. Nb2 Cc5 20. a3 (Se amenința 20... N:c3 și C:e4; acum după 20... N:c3 21. T:c3 C:e4 22. Te3! cu inițiativă bună în schimbul pionului pierdut) 20... d5? 21. e:d5 c:d5 22. f5? (O mutare aparent periculoasă. Mai bine era 22. C:d5 N:b2 23. T:b2 Tfd8 24. c4 D:a3 25. Tb1 Ce4! cu o poziție ceva mai bună pentru negru) 22... d4 23. Cd5 Dd6 24. Cf4 Ce4! (Negrul câștigă forțat calitatea) 25. Td1 Cg5 26. Dg4 Cf3 27. D:f3 Te7 28. De4 Dc6 29. De1 (La 28. Cd5 urma 28... D:c2 29. D:c2 T:c2 29. C:e7+ Rh8 și albul nu poate lua pionul d4, din cauza matului imediat; acum după 28... D:c2 29. Te1 și negrul nu mai are nimic decisiv) 29... Tfc8! 30. Td2 Db5 31. f:g6 h:g6 32. a4 Df5 (Nu era bine 32. C:g6 din cauza 32... f:g6 33. D:e6+ Rh7 34. Td3 D:d3! 35. c:d3 Te1+ și mat la mutarea următoare) 33. Ce2 T:c2 34. N:d4 T:d2 35. D:d2 Td8 și albul a cedat, căci mai pierde o figură.

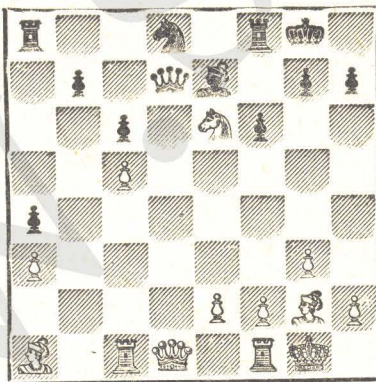
(Comentarii de M. Pavlov, candidat de maestru)

54. PARTIDA ENGLEZĂ

V. Urseanu E. Rusenescu
Cupa „16 Februarie” — turneul pe echipe, București, 1959

1. c4 e5 2. g3 Cf6 3. Ng2 d5 4. c:d5 C:d5 (Negrul intră cu un tempo în minus în cunoscuta variantă deschisă a apărării siciliene. Marele Alehin juca adesea această variantă; dăm ca exemplu partidele 266 și 268 din cartea „300 partide alese”) 5. Ce3 Cb6 (Interesantă este aici și continuarea 5... Ce7!?, care s-a jucat într-o partidă Olafsson — Dückstein, Wageningen 1957, în care jocul s-a desfășurat astfel: 6. Cf3 Cbc6 7. 0—0 sau chiar 7. b4, cum a jucat Neikirch contra lui Sherwin, Portoroj 1958 — 7... Cf5 8. b4! a6 9. Nb2 și albul a obținut o puternică inițiativă. Se poate juca și 5... Ne6, pentru a continua, după 6. Cf3 cu 6... Cbc6 — nu 6... f6, din cauza 7. Db3! cu amenințarea 8. C:e5 — și s-a intrat în varianta obișnuită) 6. Cf3 Cc6 7. 0—0 (Un interes teoretic deosebit îl prezintă aici mutarea 7. a3, care are ca scop principal dezvoltarea cu tempo a nebulului din cl pe diagonala a1—h8. Această idee și-a găsit aplicarea într-o partidă jucată la Olimpiada de la München între Botvinnik și Dückstein, în care a urmat 7... Ne7 8. d3 0—0 9. b4 f5! 10. b5 Cd4 11. C:e5 Nf6 12. f4 Ne6 13. Tb1 N:e5 14. f:e5 f4, cu complicații interesante care, în ultimă instanță, s-au soldat în favoarea albului; este posibil însă

ca negrul să fi avut, în momentele hotărâtoare, unele continuări mai bune) 7... Ne7 8. a3 Ne6 (Intr-o partidă Botvinnik—Wenkrur, Olimpiada de la Moscova 1956, negrul a jucat aici 8... 0—0, după care a urmat 9. b4 a6 10. d3! — nu 10. b4, din cauza lui 10... Ce4! — 10... Ne6 11. Ce4 h6! 12. Nb2 f5 13. Cc5 N:c5 14. b:c5 Cd7 15. Te1 De7 16. Ch4 și albul a obținut avantaj după 16... Df7 17. f4! 9. b4 f6 (Mai bine era 9... a6; mutarea din partidă slăbește poziția nebulului e6, fapt care va fi scos în evidență atunci când albul va reuși să realizeze înaintarea pionului d2—d3—d4 și să forțeze schimbul de pioni e5:d4) 10. d3 0—0 11. Nb2 Dd7 12. Ce4 Cd8? (Era mai bine și consecvent planului intenționat 12... Nh3 și dacă 13. Cc5 atunci 13... N:c5 14. b:c5 N:g2 15. R:g2 Cd5 16. Db3 Rh8 și negrul menține șanse de a se apăra cu succes) 13. Te1 Ca4 14. Na1 a5 (Probabil era mai bine 14... c5! și acum 15. b:c5 Te8 și nu merge 16. c6? din cauza 16... T:c6!, iar la 15. C:c5 C:c5 16. b:c5 Te8 și poziția se menține egală) 15. Cc5 C:c5 16. b:c5 a4 17. d4! e:d4? (Mai bune șanse oferea, desigur, continuarea 17... e4! 18. Cd2 f5 19. e3 — sau 19. Cc4 Cf7! — 19... Nd5, cu pregătirea atacului pe flancul regelui. Mutarea din partidă dă un vizibil avantaj de spațiu albului) 18. C:d4 c6 (Mai bine era 18... Nd5 și după 19. e4 Nf7! Negrul, se pare, nu sesizase amenințările albului și intră rapid într-o poziție pierdută) 19. C:e6! (Vezi diagrama)

19... D:d1!? (Mult mai bine era 19... D:e6. Negrul s-a bazat pe schimbul damelor, dar se va vedea că pătrunderea turnului pe orizontala a 7-a este decisivă) 20. Tf:d1 C:e6 21. Td7 N:c5?? (O greșeală gravă, care aduce după sine pierderea unei piese. Trebuia 21... Tfe8 și numai după 22. Tb7 se putea juca 22... N:c5, deși și în acest caz albul menține avantaj după 23. N:c6 Ted8 — și nu 23... N:a3 24. N:e8 N:c1 25. Nf7+ etc. — 24. Nd7! și negrul este nevoit să dea calitatea) 22. Nh3! Cg5 (Negrul este nevoit să dea o piesă, deoarece la 22... f5 urmează 23. T:c5! C:c5 24. T:g7+ și câștigă ușor) 23. T:c5 C:h3+ 24. Rg2 b6 (La 24... Cg5 urma 25. T:g5) 25. T:c6?? (Albul a preferat această

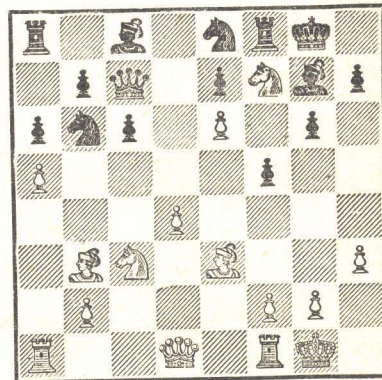
mutare în loc de 25. Th5, care ducea repede la câștig, din motive pur teoretice. Câștigul oricum este asigurat cu pionul în plus și cu cele două turnuri atât de active. Adversarul facilitează câștigul albului după numai două mutări) 25... Cg5 26. h4 Tf7? 27. Td4 și negrul a cedat.

(Comentarii de V. Urseanu)

55. GAMBITUL DAMEI

V. Țacu Gh. Rozenberg
(I.M.F. Buc.) (Inst. Politehnic Tim.)
Finala campionatului universitar, Sibiu — februarie 1959

1. d4 d5 2. e4 Cf6 (Apărarea Marshall a ieșit din practica turneelor de maeștri, deoarece lasă albului inițiativa în centru) 3. c:d5 C:d5 4. Cf3 („Clasic” se juca aci 4. e4 Cf6 5. Nd3 e5 6. d:e5 Cg4 7. Cf3 Cc6 8. Ng5 Ne7 9. N:e7 D:e7 10. Cc3 Cg:e5 cu șanse de ambele părți, pe baza recomandărilor lui Alehin din „300 partide alese”) 4... g6 5. e4 Cf6 6. Cc3 Ng7 7. Nc4 0—0 8. h3 a6 9. a4 Cbd7 10. 0—0 c6 11. Ne3 Dc7 (Firește, problema principală a negrului este dezvoltarea nebulului său din c8, care nu poate fi rezolvată cu 11... b5? 12. a:b5 c:b5 13. N:b5; dar mutarea din partidă neglijează prevenirea înaintării pionilor albi în centru, care planează amenințator. Iată de ce era mai bine 11... Cb6 pentru ca la înaintarea e4—e5 negrul să răspundă cu Ce8, aducând apoi calul la c7 de unde controla cîmpul e6, pe care se va produce în partidă un atac decisiv) 12. e5 Ce8 13. Cg5 Cb6 (Acum negrul joacă această manevră cu un tempo în minus) 14. Nb3 Dd8 15. e6! f5 (Firește, la 15... f:e6? 16. N:e6+ forța pe negru să dea calitatea) 16. Cf7 Dc7 17. a5 și negrul cedează. Poziția finală merită atenție.

Calul negru nu are retrageri, căci la 17... Cd5 albul câștigă cu 18. N:d5! c:d5 19. C:d5 cu capturarea damei sau mat!

CONSULTAȚII

L. JUCĂ,
antrenor

Lupta dintre turn și două figuri ușoare

Problema valorii relative a pieselor se pune, sub forme și la niveluri diferite, tuturor jucătorilor. De la constatarea simplă că dama este mai tare decât un turn, până la relații de valoare complicate, cum ar fi de exemplu lupta a două turnuri și un cal contra un turn și doi nebuni (pionii fiind egali), există o gamă foarte largă de situații în care raporturile de valoare între forțele aflate în luptă necesită o apreciere specială.

Unul dintre aceste cazuri, destul de frecvente, este acela în care lupta se dă între două figuri ușoare și un turn, bineînțeles de ambele părți existând pionii. În general, practica a arătat că două figuri ușoare sînt mai tari decât un turn, superioritatea aceasta manifestându-se în special în jocul de mijloc, cînd de obicei turnurile nu au suficient spațiu de manevră, în timp ce caii și nebunii pot fi folosiți ușor pentru un atac asupra regelui sau pentru obținerea de alte avantaje poziționale sau materiale (cîștig de pionii).

Desigur, această regulă cu caracter general nu este absolută. Există poziții speciale în care existența unor coloane deschise pentru turnuri și lipsa de coordonare în acțiunile pieselor ușoare pot justifica sacrificarea a două piese pentru un turn. Un exemplu tipic îl constituie cunoscuta variantă „Dilworth” din apărarea spaniolă, pe care a jucat-o un timp cu succes Botvinnik și asupra căreia nici pînă astăzi nu s-a ajuns la o concluzie definitivă. După mutările teoretice 1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Cf6 5. 0-0 C:c4 6. d4 b5 7. Nb3 d5 8. d:e5 Ne6 9. c3 Nc5 10. Cbd2 0-0 11. Nc2 în locul continuării obișnuite 11...f5, se poate juca 11...C:f2!? 12. T:f2 f6 13. e:f6 N:f2+ 14. R:f2 D:f6 după care survine o poziție deosebit de interesantă în care negrul are un atac periculos datorită faptului că turnurile negre vor ocupa coloanele centrale „e” și „f” sînt, cel puțin pentru un oarecare timp, superioare figurilor ușoare albe deocamdată rău plasate.

Principalele forme de luptă între două figuri ușoare și un turn survin însă la sfîrșitul jocului de mijloc, apariția acestui raport de forțe constituind, de obicei, încheierea unui atac (apărătorul, pentru a se salva, dă două figuri pentru turn, sau atacantul, neputînd obține alte avantaje, se mulțumește cu cîștigarea a două figuri pentru turn). În faza următoare a partidei, în final, urmează ca partea în avantaj să caute să-și valorifice superioritatea obținută, pe cale tehnică.

Am folosit mai sus, în mod intenționat, expresia „partea în avantaj”, deoarece odată cu intrarea în final (ceea ce include reducerea materialului aflat pe tablă și, implicit, mărirea spațiului de manevră aflat la dispoziția turnului) puterea de luptă a acestuia din urmă se mărește și devin tot mai numeroase cazurile în care turnul, nu numai că se împotrivesc cu succes celor două figuri, dar le poate fi chiar superior. Desigur, în aprecierea șanselor intră în joc o serie de factori importanți, pe care vom încerca să-i sistematizăm mai jos:

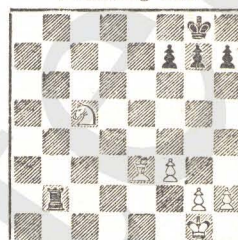
1) În primul rînd, este vorba despre numărul și poziția pionilor aflați pe tablă. În cazul cînd figurile ușoare au un pion sau doi în plus, în marea majoritate a cazurilor victoria nu le poate scăpa. (Există, desigur, și excepții, în special atunci cînd împotriva turnului luptă doi cai). În cazurile cînd pionii sînt egali, sau cînd turnul are un pion sau doi în plus, lupta devine deosebit de grea, poziția pionilor jucînd un rol foarte important. Cum s-a constatat în practică, partea care are turnul are mari șanse de victorie dacă reușește să-și creeze doi pionii liberi depărtați unul de altul. De asemenea, este de mare importanță ca pionii turnului să nu poată fi ușor atacați (să se apere unul pe altul).

2) În al doilea rînd, are importanță ce fel de piese ușoare luptă contra turnului și dacă pe tablă mai există și alte piese. Este clar că doi nebuni vor lupta mult mai bine împotriva turnului decât doi cai. Prezența a încă unei perechi de turnuri pe tablă (cazul cel mai frecvent) mărește mult capacitatea de luptă a figurilor ușoare. În acest caz, cum afirmă Euwe, chiar doi pionii în plus nu constituie întotdeauna o compensație suficientă pentru partea care are turnurile.

3) În sfîrșit, un factor esențial este inițiativa care, după părerea lui Fine, joacă un rol mai important decât în orice alt final.

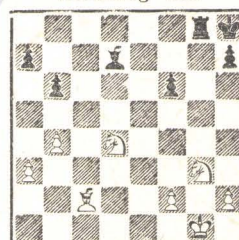
În lumina celor expuse mai sus, exemplele care urmează vor permite cititorilor noștri să-și dea mai bine seama de aspectele variate ale luptei dintre două figuri ușoare și un turn. Prima diagramă prezintă cazul tipic de remiză: pionii egali (și puțin) situați pe aceeași parte a tablei. Cu toată tehnica sa exemplară și eforturile depuse, Capablanca n-a reușit să cîștige. Cele 68 de mutări ale acestui final nu necesită prea multe comentarii: albul încearcă să slăbească poziția pionilor negri atacîndu-i cu calul și nebunul, pentru a face apoi posibilă pătrunderea regelui. Realizarea acestui plan nu se poate face însă decît permițînd schimburi de pionii, după care negrul se apără foarte instructiv, pe cale tactică.

I
Capablanca-Lasker
Petersburg 1914

Negrul la mutare

II
Marco-Blackburne
Nuremberg 1896

Albul la mutare

1...Te2 2. Nf2 f6 3. Rf1 Ta2 4. g4 Rf7 5. Ce4 h6 6. Rg2 Ta3 7. f4 Tb3 8. Cg3 Ta3 9. Cf1 Td3 10. Ce3 Tc3 11. Rf3 Ta3 12. f5 Ta2 13. Cd5 Tb2 14. Cf4 Ta2 15. h4 Ta5 16. Nd4 Ta3+ 17. Ne3 (17. Re4? Tg3) 17...Ta5 18. Ch5 Ta4 19. Cg3 Rg8 20. Ce4 Rf7 21. Nd2 Ta1 22. Nc3 Tf1+ 23. Cf2 Tf1 24. Nd4 Tf1 25. Ce4 Tf1+ 26. Nf2 Ta1 27. Rf4 Ta4 28. Nc5 Te4 29. Rf3 Tc1 30. Nf2 Ta1 31. Rf4 Ta4 32. Rf3 Ta3+ 33. Ne3 Ta5 34. Ce5 Ta1 35. Ce6 Ta3 36. Re4 Ta4+ 37. Nd4 Tb4 38. Rd3 Tb3+ 39. Re4 Tb4 40. Rd5 Tb1 41. g5 (Numai așa poate ajunge albul la atacul direct asupra pionului g7) 41...h:g5 42. h:g5 f:g5! 43. C:g5+ (Necesar, deoarece altfel pionul liber al negrului devine prea periculos) 43...Rg8 44. Ce6 Td1! (Pionul g7 nu mai poate fi apărat, deoarece la 44...Tb7? ar fi urmat 45. N:g7 T:g7 46. C:g7 R:g7 47. Re6 și albul cîștigă. Acum la 45. C:g7 negrul ar fi obținut remiza prin 45...Td4+ 46. Rd4 R:g7 47. Re5 Rf7) 45. Re4 Rf7! 46. Cg5+ (La 46. N:g7 urma 46...Te1+ 47. Rd5 Tf1! remiză) 46...Rg8 47. Re5 Te1+ 48. Rf4 Tf1+ 49. Rg4 Td1 50. Cf3 Tf1 51. Ne5 Rf7 52. Rf4 Rg8 53. Re4 Td1 54. Cg5 Te1+ 55. Rd5 Td1+ 56. Re6 Te1 57. Ch3 Tb1 58. Cf4 Tb6+ 59. Re7 Tb5 60. Cg6 Tb6 (Cu amenințarea T:g6+!) 61. Nd6 Ta6 62. Re6 Tb6 63. Ce7+ Rh7 64. Cc8 Ta6 65. Ce7 Tb6 66. Cd5 Ta6 67. Cc3 Rg8 68. Ce4 Tb6 remiză.

Figurile ușoare au cîștigat relativ ușor în poziția din diagrama II, datorită faptului că ocupă poziții excelente de unde pot ataca ușor pionii slabi ai negrului, în timp ce turnul negru nu are posibilitatea de a folosi cu succes coloanele libere existente. A. urmat:

1. f3 (Pregătește aducerea regelui în centru) 1...Tc8 (Cu intenția de a pătrunde la c3) 2. Cge2 a5? (După aceasta negrul pierde repede. Cum arată Fine, era mai bine 2...Rg7 3. Rf2 h6 deși și în acest caz după 4. Re3 Rf7 5. Rd2 Re7 6. Nb3 Rd6 7. Cf4 albul trebuie să cîștige) 3. Nd3! (O greșeală ar fi fost 3. Rf2 din cauza 3...a:b4 4. a:b4 Tc4! 5. b5 N:b5) 3...a:b4 4. a:b4 Ta8 5. Rf2 Ta4 (Era ceva mai bine 5...Tb8 6. Re3 Rg7 7. Cc3 h6 8. Cd5 Rf7 9. Nc4 Rg7 10. b5 Tb7 11. Cc6 Ne8 12. Nd3 Nd7 13. Rf4 Rf7 14. Ne4 Re6 15. Cd4+ Rd6 16. C:f6 și albul cîștigă) 6. b5 Tb4 7. Re3 Rg7 8. Cf4 Tb2 9. Ne2 Tb1 10. Cd5! Nc8 (Sau 10...Th1 11. C:b6 Ne8 12. Cd5 T:h2 13. b6 Th1 14. b7 Tb1 15. Nb5 și albul cîștigă) 11. C:b6 Tb6+ 12. Ce4 și albul a cîștigat ușor cu ajutorul pionului liber „b”.

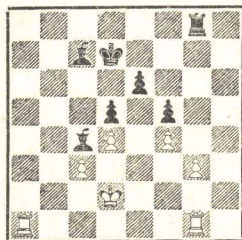
Cînd figurile ușoare sînt doi nebuni și sînt sprijinite și de un turn, atunci ele cîștigă aproape invariabil. Poziția din diagrama III prezintă unul din cazurile cele mai grele.

Albul are numai un pion în plus, dar poziția este blocată și nu se vede cum ar putea câștiga negrul. Alehin s-a străduit timp de aproape douăzeci de mutări pentru a ajunge la poziția din diagramă, urmărind o idee de câștig la care în cele din urmă a renunțat și partida s-a încheiat remiză. În cartea turneului el arată că trebuia jucat 1...e5!! dînd următoarele variante:

a) 2. d:e5 Nb6 3. Tg2 Rc6 urmat de d5-d4 și eventual Rc6-d5-e4 cu șanse de câștig pentru negru.

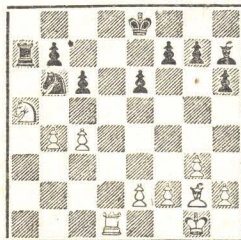
b) 2. f:e5 Nd8 3. Ta7+Re6 4. Th1 Ng5+ 5. Rc2 f4 6. g4 f3! 7. Thh7 (La 7. Tb1 urmează Nd8 și 8...T:g4) 7...f2 8. Thd7 (8. Thb7 Nd8!, sau 8. Thc7 Nb5!) 8...Td8 9. Tdb7 Nd3+ 10. Rb3 Td6!! 11. Tf7 Tb6+ și negrul câștigă.

III
Bogoljubov-Alehin
New York 1924

Negrul la mutare

IV
Capablanca-Lilienthal
Moscova 1936

Albul la mutare

Turnul se arată superior de obicei numai dacă este însoțit de unul sau doi pioni în plus. Un exemplu clasic este încheierea partidei Capablanca-Lilienthal, Moscova 1936, în care fostul campion mondial a sacrificat două figuri pentru turn și doi pioni, demonstrînd că aceasta este cea mai precisă cale pentru obținerea câștigului. În poziția din diagrama IV a urmat:

1. C:b7! („Cea mai scurtă cale spre câștig. În urma acestei combinații, albul obține un turn și doi pioni liberi pentru un cal și un nebun. Aceste două figuri ușoare nu vor putea lupta împotriva pionilor liberi susținuți de turn” — Capablanca) 1...T:b7 2. N:c6+ Td7 3. c5 Re7 4. N:d7 C:d7 5. c6 Cb6 6. c7 Nf5 7. Td8 („Albul ar fi putut câștiga o figură prin 7. e4 Ng4 8. f3 N:f3 9. Td8 N:e4 10. c8D rămînînd cu calitatea pentru un pion, dar aceasta n-ar fi făcut decît să lungească lupta” — Capablanca) 7...e5 8. Tb8 Cc8 9. b5 Rd6 10. b6 Ce7 („După 10...Rc6 11. b7 R:c7 12. b:c8D+ N:c8 13. Ta8 albul rămîne cu calitatea netă în plus, ceea ce înseamnă un final ușor câștigat. Albul ar fi putut forța și acum acest final prin 11.c8D C:c8 12.b7 și calul nu poate muta din cauza Td8+, dar el preferă altă cale” — Capablanca) 11. Tf8 Nc8 12. T:f7 Cd5 13. T:g7 C:b6 14. Th7 Cd5 15. Th6+ R:c7 16. e4 Ce7 17. f3 Rd7 18. h4 Re8 19. Tf6 Cg8 20. Tc6 și negrul a cedat.

Ultimele două exemple prezintă dificultățile care survin în conducerea jocului atunci cînd pozițiile sînt mai complicate. În special ultimul exemplu este foarte instructiv: un jucător de talia lui Reti subestimează posibilitățile adversarului și pierde pînă la urmă o partidă pe care trebuia s-o câștige.

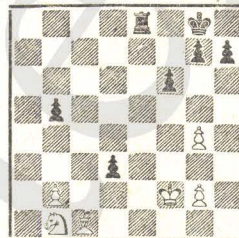
Poziția din diagrama V este foarte greu de apreciat. Negrul are doi pioni în plus, iar pionii albi sînt slabi, în schimb piesele ușoare și regele alb au poziții foarte bune, iar pionul d3 este greu de apărat. Botvinnik și-a supraapreciat șansele și aceasta a fost cauza pierderii partidei. A urmat:

1. Ne3 Te4 2. Rf3 (Nu este bine 2. g5 Tb4 3. Nc1 f:g5) 2...Tb4 3. Nc1 g5! (Blochează pionul g4) 4. g3 Tc4 5. Ne3 h5? (Remiza se putea obține prin repetarea mutărilor: 5...Tb4 6. Nc1 Te4, etc. Botvinnik vrea însă să câștige) 6. g:h5 g4+ 7. Rf2 Tc2+ 8. Cd2 T:b2 (Negrul a obținut doi pioni liberi, dar insuficient de depărtați unul de celălalt, ceea ce va permite albului să-l atace cu succes) 9. Nf4 Ta2 10. Re3 Ta3 11. Rd4 Rf7 12. Re4 b4 13. Rd4 Ta5 14. h6! Tb5 15. Rc4 Tb6 16. Rc5! (După 16. R:d3 b3 pionul „b” ar fi putut deveni primejdios, iar la 16. Cb3 ar fi putut urma 16...Tc6+! 17. R:b4 Tc2 18. Cd2 Rg6 19. Cc4 Tf2 cu amenințarea Tf4) 16...Tb7 17. Cb3 Rg6 18. Rc4 Tb6 19. Ce5! Rh7 20. Rb3 d2 (Pionul tot nu mai putea fi apărat, de aceea negrul îl sacrifică pentru a pătrunde cu turnul) 21. N:d2 Td6 22. Nf4 Td1 23. Ce4! (O greșeală ar fi fost 23. R:b4? din cauza 23...Td4+ 24. Rc3 T:f4!) 23...Rg6 24. Cf2 Tb1+ 25. Rc2 Ta1 26. Rb2 Ta3

27. C:g4 Tc3 28. Ce3 Td3 29. Ce2 Td8 (Nici pionul „b” nu putea fi salvat: 29...b3 30. Cel Td1 31. Cf3 urmat de Cb3-d2:b3) 30. C:b4 Rf5 31. Ce6 Td7 32. Rc3 Re4 33. Rc4 Rf5 34. Cd4+ Re4 35. Ce6 Rf5 36. Cf8! și negrul a cedat deoarece la Tf7 urmează Nd6 și h6-h7.

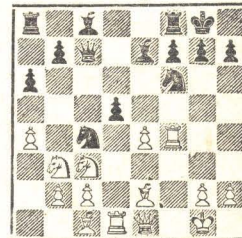
Peripețiile ultimului exemplu încep în poziția din diagrama VI în care Reti a început un atac extrem de puternic cu 1. T:f6!! N:f6 (1...g:f6? 2. C:d5) 2. C:d5 Dc6 3. C:f6+!? (O mutare neglijentă. Albul putea câștiga prin 3. N:c4! D:c4 4. C:f6+ g:f6 5. Dg3+ Rh8 6. Nh6 Ng4 7. N:f8 T:f8 8. D:g4 D:c2 9. Cd4 D:b2 10. Cf5 Db6 11. Rh1 Tg8 12. Df3 Tg6 13. h3 Da5 14. Ce7 Th6 15. Dc3 Db6 16. a5 și negrul poate să cedeze. Analiza lui Tartakower. Acum negrul are posibilitatea să rămînă cu turn pentru două figuri) 3...D:f6! (După 3...g:f6 4. N:c4 s-ar fi intrat în varianta de mai sus) 4. N:c4 Dc6 5. Td4? (Albul consideră partida ușor câștigată și joacă superficial. Apărarea pionului e4 duce la greutăți) 5...Ne6! 6. N:e6 f:e6 7. De2 Tac8 8. Td1 (Nu mergea 8. c3 din cauza Db6. Acum negrul egalează numărul pionilor) 8...D:c2 9. D:c2 T:c2 10. Cd4 Td8! 11. Ng5 Td7 12. b3 e5 13. C:c2 T:d1+ 14. Rf2 (Succesul negrului este incontestabil: el a scăpat de atacul de mat, și-a recîștigat pionul și reducînd materialul prin schimburi a reușit să intre într-un final în care turnul are șanse mari în lupta împotriva figurilor ușoare. Cum arată Euwe, aci albul ar fi trebuit să-și dea seama că nu

V
Bronstein-Botvinnik
Moscova, 1944

Albul la mutare

VI
Reti-Bogoljubov
Bad Kissingen 1908

Albul la mutare

mai poate câștiga și să treacă la apărare. Reti vrea însă să câștige — explicabil din punct de vedere psihologic! — dar pînă la urmă pierde. Finalul care urmează este foarte instructiv) 14...Tb1 15. Ce3 T:b3 16. a5 b5! (Nu permite blocarea pionilor prin Nd8) 17. a:b6 T:b6 18. Re2 (Era de preferat 18. Cc4 Tb4! 19. Cd2!) 18...Tb4! 19. Rf3 Rf7 20. Nh4 Tb1 21. Cc4 Re6 22. Ng3 Tc1! (Mult mai tare decît Tb5, după care albul și-ar fi putut organiza o poziție bună de apărare prin Rf3-e2-d3 și Ng2-e1-c3) 23. Ca5 (Nu mergea 23. C:e5 din cauza 23...Tc3+ 24. Rf4 g5+! 25. R:g5 T:g3+ etc) 23...Ta1 24. Cc4 Ta4 25. Cc3 a5 (Piese albe ocupă poziții proaste din punctul de vedere al luptei împotriva pionului liber „a”) 26. Ne1 Ta3 27. Re2 a4 28. Ce2 Tb3 29. Nb4 (Pionul a fost oprit) 29...h5! (Piese albe fiind legate de pionul „a”, negrul întreprinde o acțiune pe flancul regelui: amenință h5-h4-h3) 30. Nf8 g5 31. h3 Tc3 32. Rd2 Tb3 33. Re2 Tb2 34. Rd3 Tb1 35. Re2 Tc1 36. Rd2 Tf1 37. Nc5 Tf4 38. Rd3 Tf7 39. Ne3 Td7+ 40. Re2 Tg7 41. g4? (Albul încearcă să joace la câștig fixînd pionul g5 pe un cîmp negru unde poate fi atacat) 41...h4! (Și negrul fixează însă pionul alb la h3 unde el va fi un obiectiv mai ușor de atacat decît pionul negru g5) 42. Nc1 Te7 43. Rd3 Tb7!! 44. N:g5 (Albul n-are nimic mai bun. La 44. Ne3 urma 44...Rf6! 45. Rd2 Tb1 46. Cel a3 și câștigă; sau 44. Rc4 Tb3 45. Ne3 Rf6 și câștigă) 44...Tb3+! (Mai tare decît 44...a3 45. C:e3 Tb3+ 46. Re2 T:a3 47. N:h4 T:h3 48. Nf2 Rd6 49. Rf1 Rd6 50. Rg2 și se ajunge la o poziție de remiză) 45. Rc4 T:h3 (Doi pioni liberi depărtați) 46. Rb4 a3! (O surpriză tactică) 47. C:a3 T:a3 48. N:h4 (După 48. R:a3 h3 pionul „h” nu mai poate fi ajuns) 48...Te3 49. Rc4 T:e4+ 50. Rd3 T:g4 51. Nf2 Rf5 52. Re3 Ta4 53. Rf3 Ta3+ 54. Ne3 Tb3! și albul a cedat.

Material documentar suplimentar: Bernsteîn—Alehin. Berna 1932; Alehin—Cohn, Stockholm 1912; Canal—Capablanca, Budapesta 1929, Nimzovici—Alehin, Bled 1931, Pillsbury—Tarrasch, Viena 1898, Blackburne—Teichman, Nuremberg 1896, Cehover—Euwe, Leningrad 1934; Tarrasch—Mieses, Göteborg 1920; Flohr—Keres, Semmering 1937; Torre—Ed. Lasker, Chicago 1927; Iudovici—Ragozin, Tbilisi 1937.

ȘAHmagazin

ALEHIN ȘI MEMORIA

Memoria marelui șahist rus, fostul campion al lumii Alexandr Alehin, rămâne de domeniul proverbialului. Din copilărie încă viitorul mare maestru avea o extraordinară tinere de minte, fapt care — după spusele sale — îi provoca nenumerate... neplăceri. În special memorizarea mecanică a figurilor și cifrelor îi pune la grea încercare nervii. Alehin recunoaște că de multe ori îi reveneau în minte lucruri de mult văzute și persistau acolo ca niște obsesii.

Astfel, mergând într-o zi pe strada unui oraș necunoscut, Alehin și-a întipărit în minte toate firmele și afișele și chiar fețele trecătorilor.

Prietenul său și colegul de școală Ș. Șikov relatează următoarea întâmplare petrecută în 1919:

În școala de cinematografie de la Moscova, unde învăța Alehin, a intrat un om ca la vreo 40 de ani, avînd o figură cu nimic ieșită din comun și dezbrăcîndu-și paltonul, l-a întrebat pe Alehin

unde l-ar putea găsi pe directorul școlii.

— În cancelarie, cetățene Poluektov, — a răspuns Alehin.

— Ne cunoaștem? — zise puțin jenat vizitatorul.

Alehin îi explică:

— Cu patru luni în urmă, la 17 august, ați intrat în farmacia Ferrein ca să executați o rețetă a d-rului Zasedatel, pentru fata dvs. Ana, în vîrstă de 6 ani, bolnavă de anghină. Am stat în spatele dvs. și am auzit convorbirea cu farmacistul.

Interlocutorul său făcu un evident efort de memorie, căutînd să-și reamintească întâmplarea.

Alehin îl ajută:

— Purați un pince-nez... Ați scos din buzunar un portmoneu din piele de crocodil...

— Da, da. Firește — răspunse complet uluit cetățeanul Poluektov.

Desigur, această memorie cu totul ieșită din comun, cultivată și antrenată, i-a permis lui Alehin să realizeze performanțe (nu numai șahiste) rămase unice. Fiind secretar al școlii de cinematografie, el cunoștea numele tuturor elevilor, numele și adresa tuturor persoanelor cu

care școala se afla în corespondență.

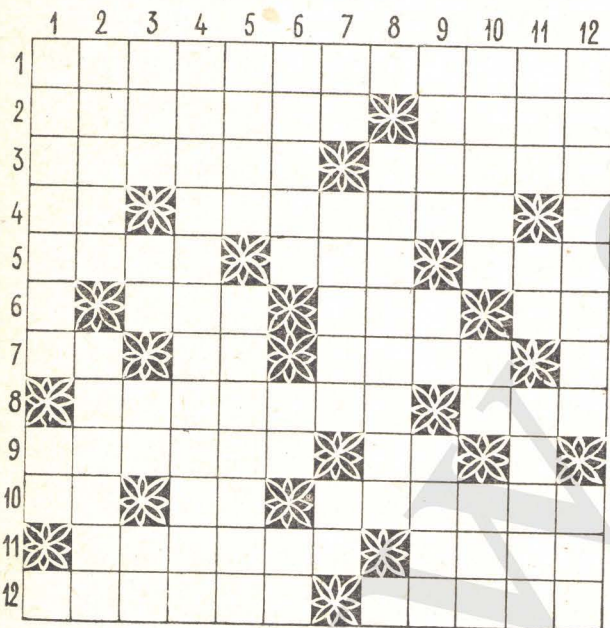
Altă dată, aflîndu-se într-o societate Alehin, pentru a-și verifica memoria, a luat la întîmplare o carte dintr-o poliță, a deschis-o la pag. 277 și în trei minute a memorizat cîteva zeci de rînduri de proză pe care le-a produs apoi fără greșală.

Biografiile săi povestesc că marele campion știa pe dinafară toate partidele mai importante jucate în ultimii 60—70 ani. El reușea nu numai să le reproducă la tablă, dar să le analizeze cu extraordinara sa competență. Alehin a fost întrebat odată dacă știe partida dintre Urușov și Petrov jucată în 1859 la Vârșovia.

— Da, îmi amintesc, răspunse Alehin. Albul a făcut o inexactitate la mutarea a 6-a, dar negrul s-a revanșat gresînd la mutarea a 10-a.

Memoria sa fenomenală i-a permis în 1932 să stabilească un extraordinar record mondial, susținînd un simultan de 32 partide fără să se uite pe tablă. Adversarii îi erau cei mai buni jucători din Chicago. Unul dintre ei, Steiner, a devenit după aceea campion al Statelor Unite.

ȘAH—MAT!

ORIZONTAL: 1. Antidotul gambitului 2. Se împotrivesc atacului — Sală de conferințe 3. Materializarea ideilor în șah (pl) — ...Panno, mare maestru argentinian 4. Maestrul sportului Petre Seimeanu — Cîștigătoarea ediției 1958 a Cupei 8 Martie 5. Întreprinderea de Exploatare a Bazelor Sportive — Institutul de Protecție agricole — Mutare bună pentru... adversar 6. Marcă de automobile — De-a lungul lor cîștigă măiestria — Sfirșește adesea o scrisoare. 7. Două consoane — Sfirșitul pionului — Stă la baza fiecărei deschideri 8. Mutări obligatorii — În temă 9. Maestru sovietic care a jucat și la București — Zet! 10. Capturează o piesă! — Campion — A... și a găsit! 11. Unealtă agricolă — Piatră șahistă. 12. Aptitudine — Variantă din partida italiană.

VERTICAL: 1. Primul întîle primii — Interjecție. 2. Flancurile la rocade diferite — La ambalaj 3. Fecior în Banat — Prefix... dublu — Oală de lut — Articoli 4. Metamorfoză la... alegere 5. Distanțați — Maestru sovietic, component al echipei studentesti 6. Poziție defensivă cu... țepi — Avocat — Biet! 7. Gogilea Eleonora — Lampa strîmșilor — K 8. Sistem de apărare în jocul de șah 9. Precizează locul jucătorilor în echipă — Cămașa țărănească — Sare peste rege! 10. Cetate sportivă — S — Pește muzical 11. Refren în cîntec popular — En passant — Verbul lui... Tal 12. Intemeietor de școală șahistă — Mare maestru sovietic, excepțional jucător combinativ.

D. MUNTEANU

REMIZĂ DE SALON

— V-am dat un șah cu calul, mă iertați,
Dar e un șah lipsit de gravitate.
Puteți juca cu regele, sau poate
Că-i preferabil calul să-l schimbați.

Și pentruca să nu vă angajați
În operațiuni prea complicate,
Dăunătoare pentru sănătate,
Eu v-aș propune neî să remizați

— Deși cred c-ar mai fi o încercare,
Ea presupune un efort prea mare
Și-o foarte-ndelungată analiză

Dar cum sînt invitat la un concert
Și-acum e ora șapte fără-un sfert
Accept cu dragă inimă remiză.

MIRCEA PAVELESCU

CRPTOGRAFIE ȘAHISTĂ

(7—2—8—2—4—4)

T

S

iiii

1959

MMM

S

S. CRISTEA

ACTIVITATEA ȘAHISTĂ ÎN ȚARĂ

CUPA LOUIS BRAILLE

Sărbătorind 150 de ani de la nașterea lui L. Braille, inventatorul scrierii pentru nevăzători, filiala Iași a Asociației Orbilor din R.P.R. a organizat un concurs de șah pe echipe.

La reușita acestei competiții de mare amploare, organizatorii s-au bucurat de sprijinul comisiei locale de șah. La concurs au luat parte 13 echipe, formate fiecare din 5 băieți și o fată.

După disputarea primelor trei tururi (concursul s-a jucat după sistemul eliminatoriu), s-au întâlnit în finală echipele Progresul Finanțe-Bănci și Clubul Sportiv Muncitoresc-Studentesc. Victoria a revenit ultimei echipe, la severul scor de 5—1.

I. Ludașel (corespondent)

TURNU-MAGURELE

Ultima competiție care a stat în atenția iubitorilor de șah din localitate au fost optimile de finală ale campionatului republican masculin pe anul 1959. Competiția s-a încheiat de curând și a constituit un succes de organizare.

La întreceri au participat 16 concurenți, împărțiți în două grupe, care au jucat după sistemul turneu (tur-retur). Cele mai bune rezultate au fost obținute de următorii:

Grupa I. — 1. M. Drăgușin 12 p. 2. C. Szilagy 10½ p. 3. G. Pancea 9½ p.

Grupa II. — 1. M. Ringhiopol 13 p. 2. P. Rezeanu 13 p. 3. T. Davidescu 10. p.

În vederea continuării activității competiționale, comisia raională de șah a luat inițiativa organizării campionatului orășenesc la care să participe toți jucătorii de șah, indiferent de categoria lor de clasificare. O măsură menită să stimuleze și mai mult interesul masei de jucători neclasificați pentru competiție, să-i atragă spre practicarea organizată a șahului.

S. Cristea (corespondent)

BUCUREȘTI

Recent s-a terminat campionatul pe echipe al raionului T. Vladimirescu, unul din raioanele cu activitatea cea mai bogată din Capitală. La concurs s-au prezentat 32 echipe, reprezentative de asociații. Echipele au fost împărțite în două serii.

Grupa finală, care a cuprins 10 echipe, a fost câștigată de echipa asociației Spartac cu 39½ puncte. Pe locurile celelalte urmează: 2. Banca de Investiții 37½ p. 3. Lemn-Mobilă 34 p. 4. Timpuri Noi 34 p. 5. I.S.P.E. 32½ p. 6. Acvila 28 p. 7. Lemn-Mobilă II 27 p.

De remarcat frumoasă comportare a asociației Lemn-Mobilă, care a participat pentru prima dată la campionatul raional și a reușit să ajungă în finală cu două din formațiile sale.

D. M.

FINALA CAMPIONATULUI DE ȘAH AL LUCRĂTORILOR DIN JUSTIȚIE

De curând s-a încheiat cel de al 4-lea campionat al echipelor de

șah ale lucrătorilor din Justiție, care s-a desfășurat pe mai multe etape. În finală s-au clasat echipele reprezentative din București și Oradea, care pentru a treia oară (în trei ani consecutivi) se întâlnesc în lupta pentru titlu. Jucându-se foarte dîrz de ambele părți, meciul s-a terminat la egalitate (4½—4½). În modul acesta cele două echipe își împart titlul de campioană a Justiției pe anul 1959.

Meciul s-a jucat la 9 mese (8+1), într-un cadru sărbătorec la Casa de Cultură din Predeal, iar participanții s-au bucurat de o bună primire la Casa de odihnă a avocaților.

Menționăm că echipa de șah a asociației Justiția București iese pentru a 4-a oară consecutiv pe primul loc în campionatul de șah al Justiției.

Rodica Manolescu

INTENSA ACTIVITATE ÎN RAIONUL ALEXANDRIA

Șahul și-a câștigat numeroși adepți în orașul și raionul Alexandria în ultimii ani, dovadă numărul mare de șahiști care participă la diversele competiții ce se organizează în cursul acestui an.

Prin grija comisiei raionale de șah și cu sprijinul Consiliului U.C.F.S. Alexandria, șahiștii din raion au bune condiții pentru desfășurarea unei activități competiționale intense.

La competițiile organizate pînă în prezent numărul de participanți a fost mai mare decît în anii precedenți. La campionatul republican individual masculin, faza optimi de finală, au luat parte 22 de șahiști de categoria I și a II-a, împărțiți în două grupe. La campionatul feminin participă 12 șahiste, iar la campionatul republican pe echipe au participat 7 reprezentative de asociații sportive.

Titlul de campioană raională a fost câștigat de echipa Voința I (Alexandria) care a totalizat 30 puncte. Pe locurile următoare s-au clasat: Voința II (29½), Progresul I (24), S.M.M.A. (19½), Progresul II (17½), C. S. Agricola (12½) și Tînărul Dinamovist (9).

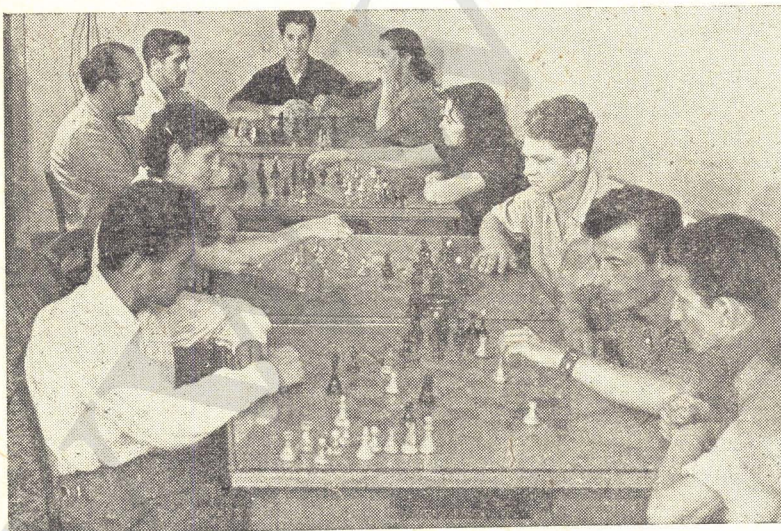
O activitate fructuoasă a avut comisia de șah în organizarea Spartachiadei de iarnă a tineretului în rândurile pionierilor și școlarilor. La faza raională a acestei întreceri, care a angrenat 51 de pionieri și școlari, pe primele locuri s-au clasat următorii:

Băieți 13—14 ani: Ilie Gh. (Școala Nr. 2 Alexandria)

Băieți 9—10 ani: D. Georgescu (Școala Medie, Alexandria)

Fete 13—14 ani: Brătescu Victoria (Școala Nr. 1, Alexandria).

S. C.

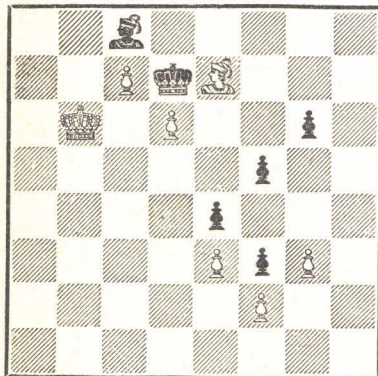

La Uzina de utilaj petrolifer „I Mai” din Ploiești jocul de șah este o pasiune a multor muncitori.

În fotografie: un aspect din sala de șah a clubului uzinei, unde tineri și tinere muncitoare se întrec în fața tablelor de șah.

Studii și probleme

L. Bukovinszky
Sibiu

384 Alb câstigă

372 — F. Bondarenko și A. Kakovin
(Rd2, Nc3, f1, Cf7, h5/Rh4, Ne6, f2,
Pf5 — alb câstigă).

1. Cd8 Nc8! 2. Ne2 Na6+ 3. Rd2 N:e2 4. R:e2 Nb6 5. Cf4! N:d8 6. Rf3! câştigă. Un dificil studiu de figuri.

373 — F. Bondarenko și A. Kăkovin
(Rd8, Nf8, Pa2, d7, g7/Rf6, Tb7, Ne6,
Pa3, d6) 1. g8D N:g8 2. Rc8 T:d7 3.
R:d7 N:a2 4. Nh6 Ne6+ 5. R:d6 a2
6. Nd2 a1D 7. Nc3+ D:c3 pat.

374 — W. Korteling (Rd1, Ce1, f5, Pf6/Rb5, Nc1, Cc4, Pa6, b6 — alb câstigă)

1. $I7 Na3$ 2. $Cd4+ Ra5$ (2... $Ra4 ?$ 3. $Cc3+ Ra5$ 4. $Cc6 mat$) 3. $Cc3! b5$ 4. $Cc6+ Rb6$ 5. $Ce7! N:e7$ 6. $Cd5+$
cîştigă.

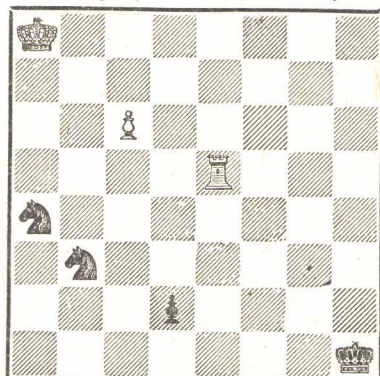
375 — W. Korteling (Ra4, Nd8, Ca8, Pc5/Rc3, Ne5, Cf6, Pg3 — remiză)

1. c6 Cd5 2. c7: Ng7 3. C:c7 Cb6+
4. Ra3! Cc4+ 5. Ra2! (Nu 5. Ra4?
g2 6. Cd5+ Rc2! 7. Nb6 C:b6+ {i
negrul cîştigă) 5...g2 6. Cd5+ (6.
Rc2? Nb6) 6...Rd2! 7. Ng5+ Re1 8.
Nh4+ Rf1 9. Nf2! R:f2 10. Cf4 g1D
11. Ch3+ remiză.

376 — V. Cehover (Rb4, Pc2, f6, h3/Rb8, Pf7, g6, h4 — remiză)

1. Rc5 g5 (1...Rc7 2. Rd5 Rd7 3. Re5 Rc6 4. Rf4) 2. Rd6 g4 3. h:g4 h3

T.B. Gorghiev
Dnepropetrovsk (U.R.S.S.)

385 Remiză

4.g5 h2 5. g6 h1D 6. g7! (6. g:i7 Dh8
7. Re7 Rh7 8. Re6 De4+ 9. Rd7
Dd5+ 10. Re7 De5+ negrul cistiga)
6...Dh7 7. Re7 Dg8 8. c4 Rc8 9. c5
Rc7 10. c6 Rb8 (10...Rc8 11. c7 R:c7
pat) 11. Rd7! Ra7 12. Re7 Rb6 13.
Rd7 remiză.

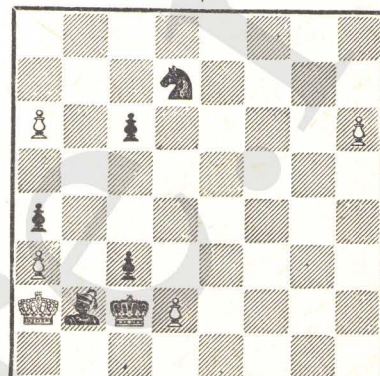
377 — L. Prokes (Re2, Td5, f2, Ng8/Rb3, Ta6, c6, Pb4 — alb câstigă)

1. Td2+ Ra4 (1...Rc3? 2. Tf3 mat)
2. Nc4! T:c4 3. Ta2+, Rb5 4. Tf5+
Rb6 5. Tf6+ câştigă.

378 — P. Joița (Rb5, Na6, Ch1, h4/Rf1, Ng5, Pe7, f2 — alb câstigă)

1. Rc6+1 Rgl 2. Cf3+ R:h1 (2... Rg2 3. C:g5 f1D 4. N:f1+ R:f1 5. C:g3+ și 6. Ce4) 3. Nf1 Nf4! (3... Nf6 4. Rd5 e5 5. Re4 Ng7 6. Re3; 3...Nc1 4. Rd5 Na3 5. Re4! Nc1 6. Rf5! etc.) 4. Rd5 Nb8 (4...e5 5. Re4 Nh2 6. Re3 Ng1 7. Ce5! Rh2 8. Rf3) 5. Re6! Nd6 6. Nh3 Na3 7. Re5! Nd6+ 8. Rd5 Nb8 9. Re6 f1D! 10. N:f1 Nd6 11. Nh3 Na3 12. Re5! Nd6+ 13. Rd5 Nb8 (13...Na3 14. Re4 Nc1 15. Nf1 Nh6 16. Rf5 ciștigă) 13...Nb8 14. Re6! Nd6 15. Nf1 Na3 16. Rf5 ciștigă.

F. Niezsl
Timisoara

385 Remiză

379 — E. Janosi (Rf3, Nh3, Cd5, Pb2, d2/Ra5, Na4, Cd7, Pb6, h4 — alb câstigă)

1. b4+ Ra6 2. b5+ N:b5 3. Cc7+ Ra5 4. C:b5 Ce5+ 5. Re4 Cc4 (5...Cf7 6. Nf1) 6. Cd4! C:d2+ 7. Rd3 Cb1 8. Re2 Ca3 9. Rb3 Cb5 (9...Cb1 10. Cf3) 10. Ce6+ (10. Nf1? h3) 10...Ra6 11.Nc8 mat.

380 — T. Gorghiev și V. Rudenko
(Rg6, Nh7, Nh8, Pa5, b2, e5/Rc8, Nc4,
h6, Cf5, Pb7 — remiză)

1. a6! b:a6 (1...N:a6 2. e6 N:c1 3. R:f5 Nd3+, 4. R:f6 N:h7 5. e7 N:b2+ 6. R:f7; 1...b6 2. R:f5 Nd3+ 3. Re6 N:h7 4. Rd5 ca în jocul principal) 2. e6! N:e6 3. R:f6 Cd4 4. Re5 Ne3 5. Nd3! (Nu 5. Re4? Cc2 6. Rd3 Nb3 7. Rc3 Cal 8. Nd3 Rb7 și negrul cîștigă) 5... Rb7 6. Re4! Cf5 7. Re5! Cd4 8. Re4 remiză prin repetare de mutări. Cursă: 1. e6? N:e6 2. a6 b6! 3. R:f6 Cd4 4. Re5 Ne3 5. Re4 Cc2 6. Rd3 Nb3 7. Rc3 Cal 8. Ne4 Rb8 9. Ne5+ Ra7 10. Nd3 Nf2 11. Nb5 Ng8 12. Nc4 N:c4 negrul cîștigă.

Autorii ne anunță că studiul urmează să capete o formă nouă.

DEZLEGARI

P. FARAGO

maestru al sportului

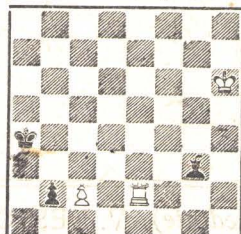
Cum se deosebește o „miniatură” de o „compoziție mare”

Sub numele de miniatură sînt cunoscute în problematică acele compoziții care nu au mai mult de 7 piese. Această clasificare este, firește, destul de artificială, ea fiind cont numai de numărul pieselor, nu și de tăria acestora. Este ușor de văzut că o damă nu este echivalentă cu doi pioni, sau cu un pion și o figură ușoară. O poziție cu 3 pioni sau 2 pioni și o figură ușoară dă mult mai puține posibilități la combinații, decît o poziție cu damă, turnuri și pioni pe cale de transformare (deși în acest din urmă caz, limita maximă de 7 piese ar fi respectată).

Referindu-ne strict la domeniul studiilor de final, trebuie să fie excluse din noțiunea de miniatură o serie întreagă de lucrări care și cu acest număr limitat de

R. VOIA

Pr. II-III miniaturi, „Problem“ 1957

Remiză

piese posedă totuși un conținut care le permite să fie considerate „compoziții mari”.

Înșăși denumirea de „miniatură” presupune ceva mic, ușor, simplu... La un studiu-miniaură, frebieu să găsim uşurina aflat în construcție, cit și în soluția sa. Ideea este simplă, dar trumoașă și originală; nu numai numărul figurilor dar și **forța** acestora este adusă. Toate acestea le găsim desigur în alăturatul studiu, care poate servi ca exemplu didactic de acest gen.

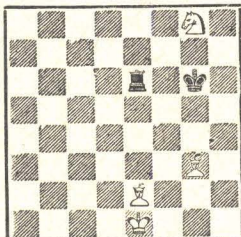
Soluția este următoarea: 1. Te7 Nf4+ 2. Rh5! (La 2. Rg6(h7) Nd2 3. Tb7 Nb4 4. c3 b1D+; la 2. Rg7 negrul ar câștiga prin 4... N:c3+) 2... Nd2 3. Tb7 Nb4 4. c3 remiză.

Acest studiu, cu toată ușurința sa, poate concura totuși alături de „compozițiile mari”, deși firește suportă un handicap material, așa cum nu poate fi pus alături un boxer de categorie până cu unul de categorie grea.

Același lucru se poate spune și despre exemplul următor, care însă prin conținut (ingenioasa manevră de eliberare a calului) se apropie și mai mult de o „compoziție mare”.

A. M. BELENKII

Pr. I miniaturi, „Problem” 1957

Alb câștigă

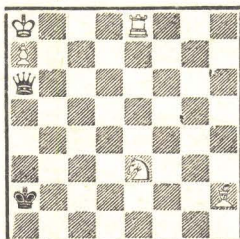
Iată soluția : 1. Rf2 Rg7 2. Nb5 !! (Mutarea-chee, de o rară frumusețe ; la 2. Nc4 ? Te8 remiză) 2... Te4 (Dacă 2... R:g8 3. Nc4 Rf7 4. Nh4) 3. Nc6 Te6 4. Nd7 (4. Nd5 ? Te4 remiză) 4... Te4 5. Rf3 și alb câștigă.

Să mergem mai departe. Ajungem acum la un studiu, care deși are exact 7 piese nu poate fi în nici un caz clasat printre miniaturi.

După cum se vede imediat, prezența figurilor grele și ușoare dau posibilitate la un joc mult mai complicat. În fața preponderenței materiale a albului, dama nea-

G. M. KASPARIAN

„Problem” 1957

Alb câștigă

gră ține totuși remiză, cu excepția unui singur joc : 1. Te7 ! Dc8+ 2. Nb8 Dc6+ 3. Tb7 De4 4. Cf1 (Și nu 4. Cd1 ? Dd4 5. Cb2 De4) 4... Dd3 5. Cg3 Df3 ! și acum negrul a încercuit calul advers. 6. Nd6 Dc6 ! (Mai slab 6... Dd5 7. Cf5 D:f5 8. Rb8) Acum albul trebuie să mute nebunul pe diagonală b8-h2, dar nu Nb8 (sau e5) din cauza Df3(d5), ci numai 7. Nc7(f4) Df3 (Pierde 7... Dd5 8. Ce2 Dc4 9. Cf4 De4 10. Ch5 Df3 11. Cg7) 8. Nb8 ! Aduce pe negru în zugzwang 8... Ra1 (8... Ra3 9. Nd6+) 9. Ne5+ Ra2 10. Ce2 alb câștigă. Cu excepția „incertitudinii” de la mutarea a 7-a (căreia nu-i acordăm însă nici o importanță) acest studiu are toate motivele să fie considerat drept o „compoziție mare”.

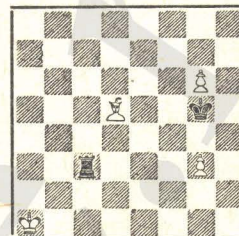
Pentru a termina, trebuie să mai notăm o categorie de studii, la care deși materialul este extrem de redus, arit ca număr cît și ca tărie, ele se încadrează prin conținut nu între miniaturi, ci între compozițiile mari. Iată un exemplu clasic :

Soluția începe cu 1. g7 Te8 (ameninșind 2... Rf6 3. g8D T:g8 4. N:g8 Rf5 !) 2. g4 ! Tb8 3. Ne6 Rf4 4. Ra2 Rg5 5. Ra3 Rf4 6.

Ra4 Rg5 7. Ra5 Rf4 8. Ra6 Rg5 9. Ra7 Te8 10. Nf7 ! Td8 11. Rb5 (Și nu 11. Rb7 ? expunându-se șahului de la turn) 11... Rh6 ! (Nu ajută nici 11... Ta8) 12. g8T ! și alb câștigă. A doua variantă : 10... Te7+ 11. R mută Rh6 12. g8C+ ! câștigă.

V. KIVI

Pr. I, „Tidskrift for Schack” 1945

Alb câștigă

Iată fixate, deci, punctele de reper în materia studiilor-miniaturi. Înainte de a încheia, autorul propune cititorilor analiza a două dintre compozițiile sale, cuprinse în volumul „Idee noi în șahul artistic” :

Nr. 53 — Re3, Pf7, h6/Rh1, Tg2, Ph2 (Alb câștigă).

Nr. 66 — Rh8, Pa6, h5, h6/Rd7, Ta5, Ca7 (Remiză).

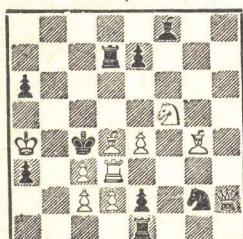
Se pune întrebarea : în care tip de studii se încadrează aceste două lucrări ? Cititorii Revistei de Șah sînt invitați să răspundă¹⁾ aducîndu-și contribuția lor la elucidarea problemelor abordate aci.

¹⁾ Cele mai bune răspunsuri motivate vor fi premiate cu cărți de șah, purtînd dedicația autorului articolului de față.

Probleme

S. Balcu

Timișoara

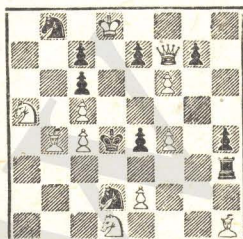

1232

2 ♢

E. Gheorghiev

R. P. Bulgaria

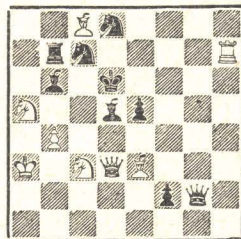

1233

2 ♢

N. Kasceev

U.R.S.S.

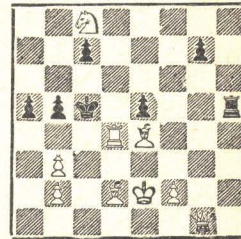

1234

2 ♢

P. Petkov

R.P. Bulgaria

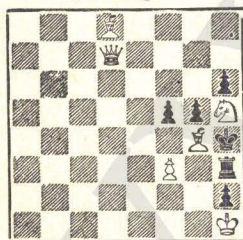

1235

2 ♢

N. Dimitrov

R.P. Bulgaria

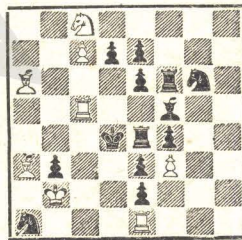

1236

3 ♢

A. F. Ianovcic

Sibiu

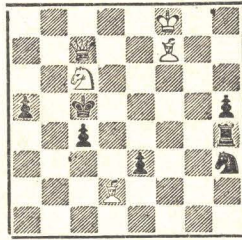

1237

3 ♢

D. Kanonik

U.R.S.S.

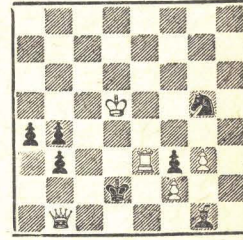

1238

3 ♢

P. Petkov

R.P. Bulgaria

1239

3 ♢

Colegiul de redacție : T. ICHIM (președinte), V. NESTORESCU (secretar), A. BRAUNSTEIN, V. CHIOȘE, E. DOBRESCU, F. HARTMAN, V. URSEANU (membri).

Rezultatul concursului pentru începători, secția 2 mutări

Desfășurat în perioada 1 ianuarie 1957-1 iulie 1958, concursul acesta a constituit un bun prilej de verificare a stadiului de dezvoltare a compoziției de șah în rândurile tineretului.

Deși participarea la secția 2 mutări nu a fost prea bogată (16 lucrări din partea a 10 autori), considerăm că prin calitatea problemelor publicate concursul și-a atins scopul. Au ieșit la iveală câțiva tineri talentați, capabili să concureze în scurt timp de la egal cu compozitorii consacrați. Pentru aceasta li se cere însă mai multă muncă și, evident, prezența în mod cât mai susținut la rubricile de probleme ale Revistei de Șah.

La clasificarea lucrărilor am ținut seama de conținutul modern al acestora (mături schimbate, curse etc.), încercând să atragem astfel atenția tinerilor compozitori șahiști asupra direcției principale în dezvoltarea tematicii actuale în acest domeniu. Aceasta cu alt mai mult, cu cât mare

parte din lucrări folosesc motive tematice epuizate, care nu mai pot aduce nimic nou și original.

Ordinea problemelor clasificate este următoarea:

Locul I — problema Nr. 1147 de **Nicolae Cazanaci**.

Ideea principală este schimbarea cîmpului tematic; calul și nebunul negru interferează pe rînd dama și nebunul alb în cursă și soluție. O problemă cu conținut interesant și într-o formă plăcută.

Locul al II-lea — problema Nr. 1061 de **C. și D. Soreanu**.

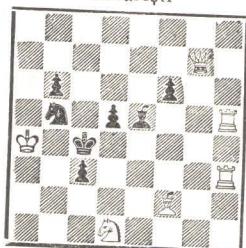
Dezlegarea dublă a damei albe în joc aparent și soluție. Forma foarte economică. O problemă bună.

Locul al III-lea — problema Nr. 977 de **N. Busuioac**.

Încă un „meredith” bun. Două mături schimbate și o cheie dificilă fac conținutul acestei probleme.

Arbitru: **M. Aschenazi**

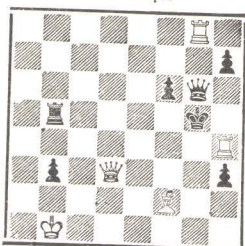
N. Cazanaci
București

1. Dg2!

2 ♠

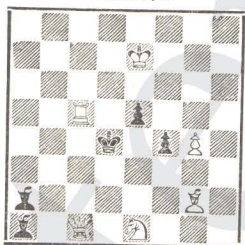
C. și D. Soreanu
București

1. De4!

2 ♠

N. Busuioac
București

1. Te5!

2 ♠

DIN PARTEA COMISIEI DE PROBLEME DE PE LINGA F.I.D.E.

Comisia permanentă pentru probleme de pe lingă F.I.D.E. anunță pe toți problemişti din lume că s-a luat inițiativa editării unui album cuprinzînd cele mai bune probleme și studii compuse în perioada anilor 1956-1958.

În vederea selecționării lucrărilor ce vor intra în acest album, Comisia de probleme invită pe problemişti să-și trimită lucrările lor cele mai bune publicate în acest interval (anii 1956, 1957 și 1958) pentru a participa la „Concursul F.I.D.E. în cinstea primului album”. Fiecare participant poate trimite cel mult 20 lucrări în total (cel mult 10 lucrări la o secție).

Lucrările trebuie înaintate **fiecare în 5 exemplare**, purtînd următoarele date: a) Țara b) Numele întreg al autorului c) locul unde a fost publicată lucrarea d) Soluția amănunțită, scrisă la mașină e) Secția de care aparține, precum și școala în care este încadrată (stilul boemian, școala strategică, școala logică etc.).

Adresele unde se vor trimite lucrările:

- 1) Două mutări: Hermann Albrecht, Frankfurt Main, David—Stempel—Strasse 10 R. F. Germană.
- 2) Trei mutări: Prof. Josef Halumbirek—Wien 65, Hammerlingplatz 4/II—18 Austria.

3) Patru și mai multe mutări: Vladimir Pachman, Lodecka 2, Praha R. Cehoslovacă.

4) Probleme feerice, ajutoare, inverse etc.: Pieter ten Cate, Rotterdam, 's Gravenweg 53, Holland.

5) Studii: Rafael Kofman, Centralnii Sahmatnii klub, Moscova G—19, Gogolevski bulvar 14, U.R.S.S.

Termenul de trimitere a lucrărilor este **1.5.1959** (data poștei).
Frangfurt Main, David—Stempel—trasse 10.

Recent s-au dat publicității rezultatele lucrărilor Congresului problemiştilor, desfășurat la Piran (R.P.F. Iugoslavia). Alături de referatele dezbătute la acest Congres, cu privire la modul de evaluare a problemelor, la notația internațională etc. este prezent în paginile revistei „Problem” — organul oficial al Comisiei de probleme de pe lingă F.I.D.E. — și un anunț care interesează țara noastră. Comisia de probleme de pe lingă F.I.D.E. a acordat titlul de arbitru internațional la compoziție șahistă următorilor problemişti romîni: **E. Dobrescu, A. Ianovcic, V. Nestorescu și R. Voia**. Un succes deosebit al problemisticii noastre și încă o recunoaștere a prestigiului său pe plan internațional.

N. Botezatu — Sinaia. Din cele 4 probleme trimise am ales numai una pentru rubrica noastră, anume problema Ra6/Rc6. Problema Ra1/Rc5 este insolubilă după 1...D:b5!. Celelalte două sînt slabe.

N. Lenta — Iași. Problema Rh6/Re8 ar fi interesantă, dar utilizează o idee foarte des uzitată. Publicabilă este numai problema Rb1/Ra4, cu o îmbunătățire pe care v-o propunem: Rb1, Dc2, Tb3, Ne1, Ce4; Ra4, De7, Tf3, Tg3, Ne8, Ce5 avînd aceeași soluție. Așteptăm răspuns.

M. Albu — București. Cu toate încercările depuse problema nu se ridică la nivelul necesar publicării. Variantele sînt simple și brutale.

Șt. Lambă (Constanța), **P. Onea** (Valea Largă). Conținutul problemelor, în ciuda formei îngrijite, este destul de sărac. Nu pot fi publicate probleme care nu au decît o singură variantă sau care se bazează numai pe efectul provocat de cheie.

I. Dozescu — Plevna (București). Încercarea Dvs. de a completa analizele articolului „Discuții în jurul unei partide spaniole”, publicat în Nr. 10/1958, nu s-a dovedit fructuoasă. Variantele pe care le analizați își pierd valabilitatea chiar de la început, deoarece ați scăpat din vedere următorul răspuns: **12.e5 d:e5!** (Și nu 12...h6 13. Nd2! cu cîștig, așa cum bine arătați) **13. d:e5 Dd5!** și negrul își salvează figura, obținînd într-adevăr un joc mai bun.

M. Petrescu — București. Debutul Dvs. în munca de compoziție șahistă nu este lipsit de succes. Cele trei probleme trimise arată că v-ați însușit „secretul” maturilor schimbate și o tehnică de construcție destul de bună. Este publicabilă numai prima dintre ele, în care mecanismul arhicunoscut al plecării regelui „în stea” (tema Keirans) este improspătat de variația maturilor schimbate.

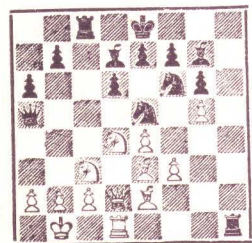
Problema cu mat în 4 mutări utilizează de asemenea un mecanism cunoscut, dar fără nimic nou. Ultima problemă (Re7/Re5) are un dual grav în jocul aparent: **1... Nd5 (e3) 2. Df4 sau 2. g4 mat** — care anulează valoarea maturilor schimbate.

Încercați să vă îmbogățiți repertoriul tematic, utilizînd construcții mai complicate și mai bogate în elemente strategice.

C. și D. Soreanu — București. Problemele cu mat ajutor nu pot fi publicate în paginile revistei noastre, decît în afară de concurs. Vă sugerăm să le trimiteți la alte reviste, care organizează astfel de concursuri. Vă dăm două adrese: **Magyar Sak-kélet**, Budapest V, Rosenberg-házaspár utca 1, R. P. Ungară; **Schach**, Sportverlag, Berlin W8, Neustädtische Kirchstrasse 15, R. D. Germană.

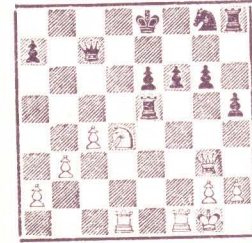
Combinatii partide scurte

Jucată de M. Tal (alb)
Intr-un simultan la Stuttgart
1958

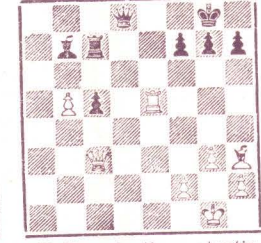
11. Albul cîștiga elegant

Suetin-Blaghidze
Camp. U.R.S.S. pe echipe,
1953

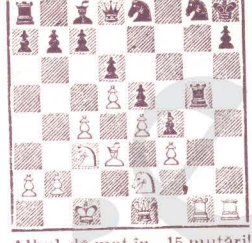
12. Poate negrul juca
1... Rf7?

Ivkov-Eliskases
Olimpiada de la München,
1958

13. Examinați cu atenție
poziția negrului și... găsiți
cîștigul pentru alb!

Jucată de R. Wade
Intr-un simultan la Londra
1958

Albul dă mat în... 15 mutări!

Vanka-Husak
Moravska-Ostrava, 1958

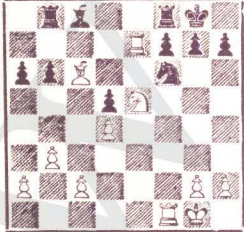
15. În cîte mutări dă albul
mat?

56. GAMBITUL DAMEI
M. Taimanov Nikolaevski
Semifinala campionatului U.R.S.S.
Baku, 1958

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cc3 Cf6
4. Cf3 Ne7 5. Ng5 0-0 6. e3
Cbd7 7. Dc2 c6 (Din punct de
vedere teoretic în această pozi-
ție mutarea consecventă este
7... c5. Negrul a vrut probabil
să evite atacul periculos care
se începe cu 8. 0-0-0!) 8. Td1
Te8 9. a3 a6 10. Nd3 h6 11. Nf4
Ch5 (Pachman recomandă aci,
pe baza partidei Bogolubov-
Spielman, Bad Sliac 1932, con-
tinuarea 11... b5, la care însă
Taimanov propune 12. c:b5 c:b5
13. C:b5!) 12. Ne5 C:e5 13.
C:e5 d:c4 (Este curios cum după
această mutare greșită negrul
pierde forțat) 14. Nh7+ Rf8 15.
Ng6! f:g6 16. D:g6 Rg8 17.
Cf7! Dd7 18. C:h6+ Rh8 19.
Cf7+ Rg8 20. Ce5 Dd8 21. Df7+
Rh7 22. D:h5+ Rg8 23. Cg6 Nf6
24. Ce4 b5 25. h4 și negrul
a cedat.

57. GAMBITUL REGELUI
D. Bronstein A. Lemoine
(U.R.S.S.) (Franța)
Olimpiada de la München, 1958

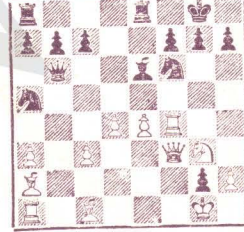
1. e4 e5 2. f4 e:f4 3. Cf3 Ne7
4. Nc4 Cf6 5. e5 Cg4 6. C:c3 d6
(Negrul nu poate infiriza deoa-
rece după 6... 0-0 7. d4 d6 albul
apără pionul e5 cu N:f4) 7.
e:d6 N:d6? (Aci era mult mai
bine 7... D:d6) 8. De2+ D:e7 9.
D:e7+ N:e7 (Mai bine 9... R:e7
10. d4 h6 urmat de g5) 10. d4
Nd6 11. Ce4 Cbd7 12. C:d6+
c:d6 13. N:f4 Cb6 14. Nd3 d5
15. 0-0 0-0 (Perechea de nebuni
în această poziție deschisă asi-
gură albului avantajul) 16. b3!
Cf6 (La 16... Ne6 ar fi urmat
17. Cg5 h6 18. C:e6. Negrul

spera acum la 17. e4 d:c4 18.
b:c4 Ne6 cu unele contrașanse)
17. Tae1 Ng4 18. Te7 Cbd7 19.
Ne5 b6 20. N:f6 C:f6 21. Ce5
Ne6 22. Na6 Nc8 23. Nb5 a6 24.
Nc6 Tb8 (Vezi diagrama) 25.
C:f7! (O combinație originală
care folosește, în mod neaștep-
tat, slăbiciunea liniei a opta)
25... Ng4 (La 25... T:f7 ar fi
urmat 26. N:d5 C:d5 27. Te8+)
26. T:f6! și negrul a cedat deo-
arece la 26... g:f6 albul are
de ales între 27. Ch6+ urmat
de C:g4 și 27. N:d5 cu ame-
nințarea 28. Cg5+ și T:h7 mat.

58. APARAREA NIMZOVICI
Dittman Barcza
Olimpiada de la München, 1958

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4.
e3 0-0 5. Nd3 Cc6 (În ultimul
timp se joacă aproape exclusiv
5... c5. Sistemul ales de Barcza
se aseamănă cu varianta Zürich,
4. Dc2 Cc6, și urmărește reali-
zarea rapidă a înaintării e6-e5)
6. a3 N:c3+ 7. b:c3 e5 8. Ce2
~4 (Era mai bine 8... d6. Bas-
tionul înaintat de la e4 e greu
de apărat) 9. Nb1 Ca5 10. Cg3
Te8 11. f3! e:f3 12. 0-0! (Foar-
te frumos. Albul sacrifică
un pion pentru a obține șanse de
atac pe flancul regelui) 12...
f:g2 13. Tf4! d5 (Nu era bine
13... C:c4 din cauza 14. Ch5
C:h5 15. N:h7+! R:h7 16. D:h5+
~g8 17. D:f7+ Rh7 18. Tf5 Te6 19. e4
cu atac decisiv) 14. c:d5 D:d5
15. e4 Db3 16. Df3 Db6 17. Nd2
Ne6 (Vezi diagrama) 18. T:f6!

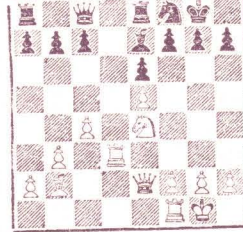

(Sacrificiul acesta nu era greu
de văzut însă combinația albu-
lui în ansamblul ei este foarte
interesantă și destul de compli-
cată) 18... g:f6 19. Ch5 N:a2
(Cea mai bună apărare) 20.
C:f6+ Rg7 (La 20... Rh8 cîștiga
21. Df5, iar la 20... Rf8 21.

Cd7+) 21. Nh6+! (Din nou un
sacrificiu frumos pe care negrul
este obligat să-l accepte, deoa-
rece la Rh8 cîștiga Df5) 21...
R:h6 22. Dh5+ Rg7 23. Dg5+
Rh8 24. Dh6 D:f6 25. D:f6+ Rg8
26. T:a2 negrul cedează.

59. APARAREA ALEHIN
Rossetto Sumar
Mar del Plata, 1958

1. e4 Cf6 2. e5 Cd5 3. d4 d5
4. Cf3 Ng4 5. Ne2 e6 (În ulti-
mul timp se pare că părerea
teoreticienilor s-a schimbat asu-
pra valorii mutării lui Flohr 5...
c6, care este totuși jucabilă)
6. 0-0 Ne7 7. c4 Cb6 8. b3 Cc6
9. Nb2 d:e5 (Era mai bine să
fi blocat centrul cu 9... d5) 10.
C:e5 N:e2 11. D:e2 C:e5 12.
d:e5 0-0 13. Cc3 Te8 14. Td1
Dc8 (Albul a obținut un mare
avantaj de spațiu și acum orga-
nizează un atac clasic pe fian-
cul regelui) 15. Ce4 Cd7 16. Td3
Cf8 (Vezi diagrama) 17. Cf6+!

(Cu acest sacrificiu albul des-
chide poziția regelui negru și
întărește decisiv atacul) 17...
g:f6 (Sau 17... N:f6 18. e:f6 g6
19. De3 cu amenințarea Dh6) 18.
e:f6 Nd6 19. T:d6! (Deoarece
după 19. Dh5 Cg6 20. Dh6
negrul are apărarea Nf8, albul
înlătură înțel nebunul) 19... Rh8
20. Dh5 Cg6 21. Td3 Tg8 22. Th3
Cf8 23. D:f7 Tg5 24. f4 și negrul
a cedat.

60. INDIANA REGELUI
Lutikov Gufeld
Finala campionatului U.R.S.S.
Tbilisi, 1959

1. d4 Cf6 2. e4 g6 3. Cc3 Ng7
4. e4 d6 5. f3 e5 (Mutarea a-
ceasta propusă de Levenfiș,
este considerată de mulți maeș-

tri ca mai exactă decît 5... 0-0)
6. d:e5 (De obicei se continuă aci
cu 6. Cge2 0-0 7. Ne3, sau cu
6. d5 Ch5 7. Ne3, Spasski-Bron-
stein, Amsterdam 1956) 6... d:e5
7. D:d8+ R:d8 8. Ng5 c6 9. f4!
Rc7 10. f:e5 Cg4 11. Cf3 C:e5
12. Nf4 Te8 13. Ne2 (Jucind
toate simplu albul a obținut un
cerl avantaj de dezvoltare) 13...
Cbd7 14. 0-0 f6 15. Td1 Cf8
16. Cd4 Nd7 (Negrul suferă din
cauza lipsei spațiului de mane-
vră) 17. Ng3 Ce6 (Negrul în-
rearcă să-și ușureze poziția
prin schimburi. 18. Cdb5+!
O combinație interesantă, a
cărei idee este pătrunde-
rea turnurilor albe pe linia a
7-a, folosind coloana deschisă
„f”) 18... c:b5 19. N:e5+ f:e5
20. Tf7 Ted8 21. Ng4 Cd4 22.
T:g7 b:c4 23. Tf1 Rd6 (Negrul nu
poate opune turnurile pe coloana
„f”, din cauza presiunii asu-
pra punctului d7) 24. N:d7 T:d7
25. Tf6+ Rc7 26. Cd5+ Rc8 27.
Tf8+ și negrul a cedat. O în-
cheiere frumoasă.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

Nr. 11. — Chiar în partida de
simultan, marele maestru M. Tal
nu-i scăpa ocazia de a erecta
combinații strălucite: 1. g:f6!
T:d1+ 2. C:d1! D:d2 3. f:g7!
(Amenință transformarea pionu-
lui cu mat) 3... Ne6 4. g8D+
Rd7 5. D:c8+ Rc8 6. N:d2 și
negrul a cedat.

Nr. 12. — Încercarea de a a-
para punctele amenințate e6 și
g6 prin 1... Rf7 a fost respin-
să frumos prin 2. Cc6! Prin acea-
stă mutare se cîștigă calitatea.
2... D:c6 3. D:e5 și negrul a
cedat. Greșit ar fi fost 2. Cf3
după care negrul se apăra cu
2... Tc5.

Nr. 13. — Încă un exemplu pe
vechea remă a slăbiciunii liniei
a opta! A urmat 1. Dd2! Df8
2. De3 Nc8 3. b6 Tc6 4. Te8
N:h3 5. De7! și negrul a cedat.

Nr. 14. — Rar se întîmplă ca
o combinație să ducă după o
serie de 15 mutări forțate la
mat: 1. T:h7+! R:h7 2. Dh4+
Rg6 3. Cf4+ e:f4 4. e5+ Nf5
5. N:f5+ R:f5 6. Dh7+ R:e5 7.
Te1+ Rd4 8. De4+ Rc5 9. Ca4+
Rb4 10. Dc2 Ra5 11. Dc3+ Ra6
12. Ce5+ d:c5 13. Da3+ Rb6 14.
Db3+ Ra6 15. Db5 mat.

Nr. 15. — Clasicul șah prin
descoperire: 1. Dh7+! R:h7 2.
Cf6++ Rg6 3. Tg1 mat.